

Rivierverruiming Overdiepse Polder

Inpassingsplan Overdiepse Polder

Vastgesteld

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Datum

5 juni 2009

Voorwoord

Rivierverruiming in de Overdiepse Polder is één van de maatregelen uit het landelijke programma Ruimte voor de Rivier en is daartoe opgenomen in de planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier. De Provincie is op grond van afspraken met het ministerie van Verkeer en Waterstaat verantwoordelijk voor het uitvoeren van de planstudie voor dit project met inbegrip van de publiekrechtelijke procedures.

Het projectontwerp voor deze maatregel is gebaseerd op het terpenplan dat een aantal jaren geleden door de bewoners/ondernemers in de polder is voorgesteld. Het rivierverruimingsplan Overdiepse Polder levert een duurzame bijdrage aan de veiligheid en de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied in deze regio en aan het agrarische grondgebruik in de polder.

Voor de realisatie van het plan doorloopt de provincie twee wettelijke planprocedures: de planologische inpassing door vaststelling van het Inpassingsplan op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en herverkaveling met toepassing van de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg). Het voorliggende inpassingsplan richt zich op de planologische inrichting van de polder na realisatie van het project Overdiepse Polder.

Provinciale Staten van Noord-Brabant,
5 juni 2009

Inleiding

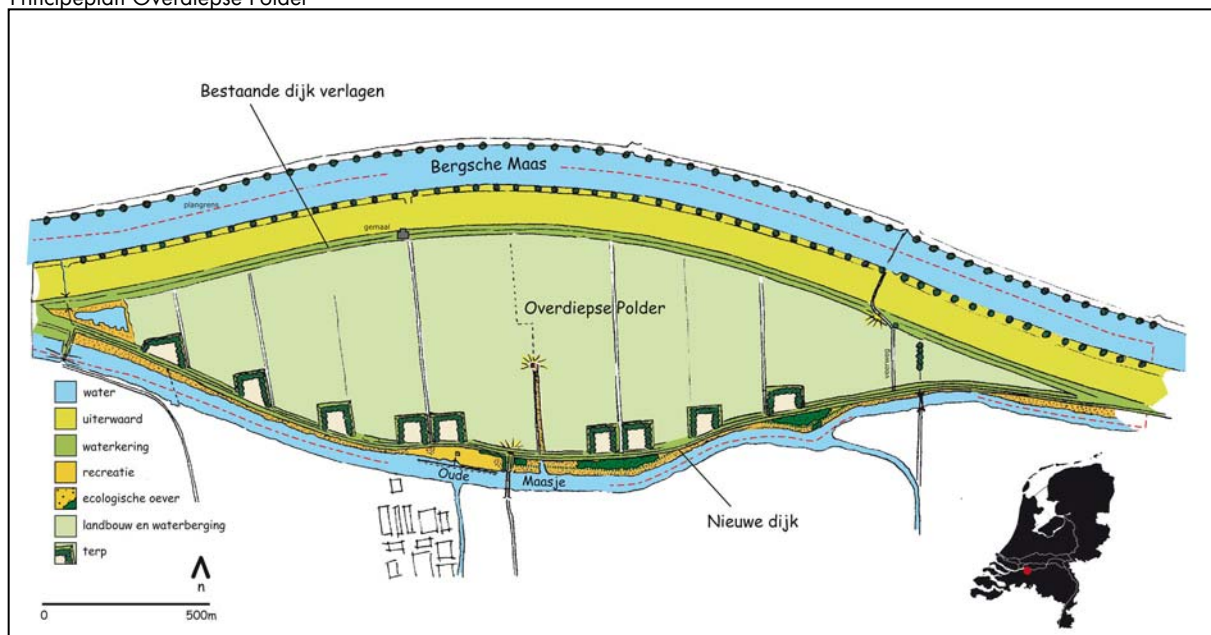
De Overdiepse Polder is gelegen ten zuiden van de Bergsche Maas tussen Waalwijk en Geertruidenberg. In de planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier is de polder aangewezen voor rivierverruiming. De maatregel behelst het verleggen van de primaire waterkering naar de zuidzijde van de polder. Uitgangspunt is dat in de polder normaal landbouwkundig gebruik mogelijk blijft. Hiertoe worden voor negen agrarische bedrijven terpen aangelegd langs de nieuwe primaire waterkering. De maatregel Overdiepse Polder leidt tot een significant waterstandsdalend effect van ca 27 cm ter hoogte van de polder. Dit effect strekt zich ver bovenstrooms uit.

De provincie heeft het planontwerp voor deze maatregel de afgelopen jaren in nauw overleg met de betrokken regionale en rijksoverheden en bewoners/ondernemers en andere belanghebbenden in de polder uitgewerkt. Voor de uitvoering van het plan is aanpassing van de vigerende bestemmingsplannen van de gemeenten Waalwijk en Geertruidenberg noodzakelijk. Gezien het provinciale belang is in overleg met beide gemeenten besloten om in dit geval gebruik te maken van de bevoegdheid die de nieuwe Wet ruimtelijk ordening biedt: het opstellen van een (provinciaal) inpassingsplan. Het voorliggende inpassingsplan is hiervan het resultaat.

Het inpassingsplan is opgebouwd uit drie delen: deel A bevat de toelichting op het project Overdiepse Polder en het inpassingsplan, deel B bevat de planregels en deel C de plankaarten A en B.

Het inpassingsplan is gebaseerd op een groot aantal (achtergrond)rapporten, waaronder de projectnota/MER. In bijlage 1 bij deel A is een opsomming gegeven van die rapporten.

Principeplan Overdiepse Polder

Inpassingsplan Overdiepse Polder

Deel A: Toelichting

Inhoud

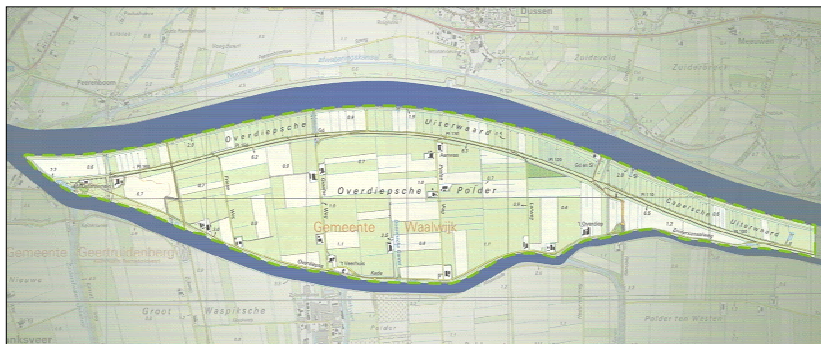
1.	Inleiding	3
1.1.	Plangebied	3
1.2.	Aanleiding en doelstelling	3
1.3.	Het plan	4
1.4.	Benodigde procedures	4
1.5.	Het inpassingsplan	6
1.6.	Leeswijzer	6
2.	Beschrijving plangebied en projectplan	7
2.1.	Inleiding	7
2.2.	Ontstaansgeschiedenis	7
2.3.	Huidige situatie	7
2.4.	Randvoorwaarden en uitgangspunten	8
2.5.	Projectplan	10
3.	Beleidskader	11
3.1.	Inleiding	11
3.2.	Rijksbeleid	11
3.3.	Provinciaal beleid	12
3.4.	Beleid waterschap	13
3.5.	Gemeentelijk beleid gemeenten Geertruidenberg en Waalwijk	14
4.	Omgevingsaspecten	17
4.1.	Inleiding	17
4.2.	Landschap en cultuurhistorie	17
4.3.	Flora en fauna	18
4.4.	Archeologische waarden	22
4.5.	Water	23
4.6.	Geluid	26
4.7.	Bodem	27
4.8.	Luchtkwaliteit	28
4.9.	Externe veiligheid	29
4.10.	Kabels en leidingen	30
4.11.	Hinder van bedrijvigheid	30
4.12.	Landbouw	30
4.13.	Recreatie	31
5.	Juridische toelichting	33
5.1.	Juridische planopzet	33
5.2.	Bestemmingswijzer	33
5.2.1	Agrarisch met waarden (AW)	33
5.2.2	Maatschappelijk – Militair oefenterrein (M-MO)	34
5.2.3	Natuur (N)	34
5.2.4	Recreatie - Jachthaven (R-JH)	34

5.2.5	Verkeer (V)	34
5.2.6	Water (WA)	34
5.2.7	Waterstaat-Waterafvoergebied (WS-WG)	34
5.2.8	Waterstaat – Waterkering (WS-WK)	35
5.2.9	Algemene regels	35
5.2.10	Anti-dubbeltelbepaling, overgangs- en slotregels	35
5.3.	Plantoetsing en handhaving	35
6.	Uitvoering	37
6.1.	Handhaving	37
6.2.	Economische uitvoerbaarheid	37
6.3.	Planschade	37
6.4.	Vaststelling bestemmingsplan	39
7.	Overleg ex art. 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening	39
8.	Bijlagen	41
8.1.	Bijlage 1: Overzicht rapporten	41
8.2.	Bijlage 2: Dijkverleggingsplan	42
8.3	Bijlage 3: Nota van reactie en beantwoording bij voorontwerp	43

1. Inleiding

1.1. Plangebied

De Overdiepse Polder ligt deels in de gemeente Geertruidenberg en deels in de gemeente Waalwijk. Het gebied wordt begrensd door de rivier de Bergsche Maas in het noorden en het Oude Maasje in het zuiden. Het plangebied omvat de uiterwaarden, de huidige primaire waterkering aan de zuidzijde van de Bergsche Maas, de Overdiepse kade langs het Oude Maasje en de tussenliggende gronden.

Overzichtkaartje Overdiepse Polder

1.2. Aanleiding en doelstelling

Ruimte voor de Rivier

Het klimaat verandert, de aarde warmt op. Nederland moet rekening houden met nattere winters en meer smelt- en regenwater, dat vanuit het achterland via de grote rivieren naar ons land stroomt. Dit levert hogere waterstanden op. De dijken beschermen het rivierengebied tegen de hoge waterstanden in de rivieren. Na extreem hoge waterstanden in 1993 en 1995 zijn de dijken versneld op sterkte gebracht, om het water veilig af te voeren naar de zee. De verwachting is dat in de loop van deze eeuw, door klimaatverandering, de waterafvoer door de Nederlandse rivieren nog verder toe zal nemen.

Om ook in de toekomst voldoende bescherming te bieden tegen hoog water, heeft het rijk besloten rivieren meer ruimte te geven. In de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier (2006) is dit uitgangspunt vastgelegd. De regering heeft hierin de noodzakelijke maatregelen aangekondigd, om voldoende bescherming tegen de toevloed van het water te kunnen bieden.

Eén van de maatregelen in de PKB is het ‘meestromend’ maken van de Overdiepse Polder. Dat houdt in dat de polder bij hoog water overstroomt (gemiddeld eens per 25 jaar), zodat de waterstand in de Bergsche Maas minder hoog komt te staan.

Het project rivierverruiming Overdiepse Polder heeft twee doelen: bijdragen aan een veilig rivierengebied en bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied en daarmee het rivierengebied economisch, ecologisch en landschappelijk versterken.

Gekozen is voor rivierverruiming/ontpoldering omdat deze maatregel goed aansluit bij de lange termijnvisie omtrent hoogwaterbescherming, kosteneffectief is en tevens invulling geeft aan de in de PKB Ruimte voor de Rivier aangegeven nevendoelelstelling op het gebied van ruimtelijke

kwaliteit. Met zomerbedverdieping (alternatief voor ontpoldering) is eveneens een aanzienlijke waterstandsdeling mogelijk, echter deze maatregel voegt niets toe aan de ruimtelijke kwaliteit. Ditzelfde geldt voor dijkversterking, waarvoor bovendien geldt dat dit met het oog op de lange termijn een desinvestering zou zijn.

1.3. Het plan

De bewoners/ondernemers in de Overdiepse Polder hebben in het jaar 2000 het initiatief genomen om mee te denken over de toekomstige inrichting van hun woon- en werkomgeving en het zogenoemde terpenplan bedacht. Op grond van hun ideeën wordt de primaire waterkering (dijk) langs de Bergsche Maas landinwaarts verlegd. De landbouwgronden die hierdoor buitendijks komen te liggen gaan bij hoge rivierafvoeren functioneren als watervoerend rivierbed. De in de polder aanwezige boerderijen en opstallen worden verwijderd en een deel hiervan wordt herbouwd op aan te leggen terpen aan de nieuwe waterkering. Hierbij verandert de functie van de landbouwgronden van 'landbouw' naar 'landbouw met waterberging'.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincie Noord-Brabant hebben in een bestuursovereenkomst vastgelegd dat de provincie als initiatiefnemer optreedt voor de planstudiefase¹. Deze fase eindigt zodra de publiekrechtelijke besluiten onherroepelijk zijn. Voor het welslagen van het project heeft de provincie vervolgens een regionale bestuursovereenkomst gesloten met de gemeenten Geertruidenberg en Waalwijk en het waterschap Brabantse Delta. Het voorliggende inpassingsplan heeft tot doel de realisatie van het rivierverruimingsproject planologisch mogelijk te maken. Overeenkomstig de PKB Ruimte voor de Rivier streeft de overheid er naar om het project Overdiepse Polder in 2015 af te ronden.

1.4. Benodigde procedures

Bij de start van de planstudie was het uitgangspunt om voor dit project de wettelijke planprocedures te doorlopen voor:

- a. een dijkverleggingsplan conform de Wet op de waterkering;
- b. een intergemeentelijk bestemmingsplan conform de (inmiddels vervallen) Wet op de Ruimtelijke Ordening;
- c. (optioneel) een inrichtingsplan conform de Wet inrichting landelijke gebied (Wilg).

De besluiten ad a. en b. zijn op grond van de Wet milieubeheer m.e.r.-plichtig. De m.e.r.-plicht betreft de aanleg van een primaire waterkering (categorie 12.1, onderdeel C Besluit m.e.r.). De plan-m.e.r.-plicht geldt voor het bestemmingsplan wegens de functieverandering (categorie 9, onderdeel C Besluit m.e.r.). Het milieueffectrapport voor deze besluiten is gecombineerd met de projectnota voor het dijkverleggingsplan. De opgestelde projectnota/MER wordt verder in dit document aangeduid als het MER.

Het MER heeft tevens een belangrijke rol gespeeld bij de besluitvorming door het ministerie van Verkeer en Waterstaat volgens de interne planprocedure (SNIP²) ter voorbereiding van de wettelijke besluitvorming. Het voorkeursalternatief dat op grond van de milieueffectrapportage (m.e.r.) is ontwikkeld, is uitgewerkt in het projectontwerp dat de basis vormt voor de wettelijke procedures.

¹ Overeenkomst d.d. 14 december 2004

² Spelregels voor natte infrastructuurprojecten (SNIP)', Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 2001

In het voorkeursalternatief zijn de belangrijkste elementen uit het Meest Milieuvriendelijke alternatief opgenomen. De afweging die hierbij is gemaakt, is gebaseerd op het voorkómen van disproportionele kostenstijging alsmede het vermijden van disproportionele effecten van de taakstelling op het gebied van de beoogde waterstandsaling. Voor een nadere motivering en uiteenzetting wordt verwezen naar het MER.

Met het in werking treden van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) hebben provinciale staten de bevoegdheid gekregen om een inpassingsplan vast te stellen dat deel uitmaakt van de bestemmingsplannen of het bestemmingsplan waarop het betrekking heeft. Anticiperend op de Wro hebben de betrokken gemeenten voorgesteld om een dergelijk inpassingsplan op te stellen. In de integrale structuurschets voor het rivierverruimingsproject - die de instemming heeft van beide gemeenten - hebben gedeputeerde staten dit voornemen vastgelegd. Het voornemen tot het opstellen van een inpassingsplan is tevens opgenomen in de Interimstructuurvisie van de provincie Noord-Brabant, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 27 juni 2008.

In de Invoeringswet van de Wro is bepaald dat bij toepassing van een inpassingsplan de procedure voor het dijkverleggingsplan volgens de Wet op de waterkering komt te vervallen. Het dijkverleggingsplan is een bijlage geworden bij dit inpassingsplan. Voor het inpassingsplan geldt een m.e.r.-plicht. Het opgestelde MER bevat alle relevante informatie.

Inmiddels is besloten om met het oog op de noodzakelijke herverkaveling in de polder - naast het lopende minnelijke traject - een formele procedure volgens de Wilg op te starten. De eerste stap in dit traject is het vaststellen van een inrichtingsplan. De procedure tot herverkaveling volgt een afzonderlijk traject, zij het dat het inrichtingsplan op grond van de Wilg tegelijk met het inpassingsplan ter visie gelegd wordt.

Naast deze beide planprocedures zijn er besluiten – zoals vergunningen, ontheffingen etc. – nodig van diverse overheden. De provincie heeft besloten de coördinatieregeling van art. 3.33 Wro toe te passen.³

Momenteel gelden voor het plangebied de volgende bestemmingsplannen:

- Sprang-Capelle, Bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld 22 december 1983, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 2 april 1985;
- Sprang-Capelle, Bestemmingsplan Buitengebied, correctieve herziening 1991, vastgesteld 26 maart 1992, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 20 september 1994;
- Waspik, Bestemmingsplan Buitengebied Herziening 1983, vastgesteld 13 juni 1984, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 2 april 1985;
- Geertruidenberg, bestemmingsplan Buitengebied Geertruidenberg, vastgesteld 18 december 1997, gedeeltelijk goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 21 juli 1998.

Onderhavig inpassingsplan vervangt deze bestemmingsplannen voor het gedeelte dat dit plangebied bestrijkt.

³ Besluit van Provinciale Staten, d.d. 3 oktober 2008.

1.5. Het inpassingsplan

Het karakter van het inpassingsplan

De Wro kent een aantal nieuwe planvormen. Het inpassingsplan is daar één van.

Inpassingsplannen zijn bestemmingsplannen die respectievelijk door provinciale staten en de minister van VROM kunnen worden vastgesteld. De bevoegdheden zijn opgenomen in de artikelen 3.26 en 3.28 Wro. Een inpassingsplan wordt geacht deel uit te maken van de bestemmingsplannen of het bestemmingsplan. Dat wil zeggen dat wanneer het inpassingsplan eenmaal tot stand is gekomen de beheerfase intreedt en er niet langer sprake is van een provinciaal plan. Op dat moment wordt het inpassingsplan omgezet in een gemeentelijk bestemmingsplan. Voor die omzetting is geen procedurele stap meer nodig. De omzetting komt van rechtswege tot stand. De voor de inpassingsplannen geldende inhoudelijke en procedurele eisen zijn gelijk aan die voor gemeentelijke bestemmingsplannen.

Is er sprake van een provinciaal belang?

Een inpassingsplan kan worden opgesteld wanneer sprake is van een provinciaal belang. Het project Overdiepse Polder is een gemeenteverstijgend project, waarbij het algemeen belang dat wordt gediend het lokale niveau overstijgt. Daarnaast valt het project onder de provinciale belangen zoals opgenomen in de Interimstructuurvisie. Deze belangen zijn:

- Zorgen voor beveiliging tegen overstromingen en bescherming tegen wateroverlast.
- Voldoende ruimte bieden voor de ontwikkeling van een duurzame en economisch gezonde land- en tuinbouw in de daarvoor aangewezen gebieden en ontwikkeling van een netwerk van robuuste natuurgebieden met goede ecologische verbindingen.
- Behouden en ontwikkelen van regionale gebiedsidentiteiten en ruimtelijke contrasten in Brabant.
- Ruimtelijke kwaliteit vanaf begin sturend laten zijn voor ruimtelijke planvorming.

Ook vanuit de regiefunctie van de provincie verdient het de voorkeur om langs de weg van het inpassingsplan tot realisatie van het project te komen.

De wet stelt als voorwaarde voor de inzet van het inpassingsplan dat de gemeenteraad vooraf wordt gehoord. De gemeenten hebben zelf het verzoek gedaan om een inpassingsplan op te stellen. Aan de beide gemeenteraden is de Integrale Structuurschets Overdiepse Polder ter instemming voorgelegd. De gemeenteraden van Waalwijk en Geertruidenberg stemden (op respectievelijk 8 november en 25 oktober 2007) in met de keuze voor een inpassingsplan dat een uitwerking vormt van die structuurschets. Gedeputeerde Staten hebben de structuurschets op 13 mei 2008 vastgesteld.

1.6. Leeswijzer

Deze toelichting omvat een omschrijving op hoofdlijnen van het plangebied en het projectplan (hoofdstuk 2), het relevante beleid voor het plangebied (hoofdstuk 3) en een beknopte beschrijving van de verschillende omgevingsaspecten (hoofdstuk 4). Voor een uitgebreide beschrijving van de aspecten uit hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt verwezen naar de Projectnota/MER en onderliggende basisrapporten die samen met dit inpassingsplan ter inzage worden gelegd.

In hoofdstuk 5 van deze toelichting wordt vervolgens een juridische toelichting gegeven.

Hoofdstuk 6 omvat de aspecten handhaving, planschade en economische uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 7 behandelt het overleg ex art. 3.1.1 Bro.

2. Beschrijving plangebied en projectplan

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het plangebied beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op de randvoorwaarden en aandachtspunten voor het ontwerp die gelden vanuit de verschillende aspecten. Tenslotte wordt het projectplan beschreven.

2.2. Ontstaansgeschiedenis

Oorspronkelijk was de Overdiepse Polder een uitloper van de Biesbosch, een binnenzee die ontstond tijdens de St. Elizabethsvloed in 1421. De polder is ontstaan uit aanwassen: opslibbing van land langs de randen van de binnenzee. Vanuit de dorpen van de Langstraat werd het gebied in noordelijke richting ontgonnen in langgerekte smalle percelen. De Overdiepse Polder was een laag en nat gebied en werd uitsluitend gebruikt voor extensieve hooiwinning. Bewoning vond niet plaats in het gebied. Door het gebied liep het Oude Maasje, een restant van een oude maasloop.

De voortgaande opslibbing en inpoldering van zandplaten leidden uiteindelijk tot een slechte waterafvoer via de Maas en Waal. Dit veroorzaakte hoge waterstanden en overstromingen stroomopwaarts. Tussen 1887 en 1904 werd de Maas afgesloten bij Ammerzoden en een nieuwe rivierloop gegraven in westelijke richting, de Bergsche Maas. Hiermee ontstond de huidige begrenzing van de Overdiepse Polder. De Bergsche Maas was een rivier met een constante breedte, begeleid door strakke dijken. Om het benodigde ruimtebeslag te minimaliseren, werd een profiel gekozen met aan slechts één zijde een uiterwaard. De uiterwaard ligt afwisselend aan de noord- en zuidoever.

In de Overdiepse Polder is van grond, die bij het graven van de Bergsche Maas vrij kwam, een gronddepot aangelegd. In de meest westelijke punt van het gebied, tussen de Oude en de Bergsche Maas, is ook nu nog een opvallende verhoging in het landschap zichtbaar.

Om de landbouwkundige situatie te verbeteren, vond in 1948 een herverkaveling plaats van een strokenverkaveling naar een meer rationele blokvormige verkaveling. Pas begin jaren '70 van de 20ste eeuw werden bij een tweede herinrichting nieuwe boerderijen gevestigd in de Overdiepse Polder.

2.3. Huidige situatie

Landschap

De Overdiepse Polder is een open gebied met een rationele verkaveling. Verspreid door de polder, aan de Overdiepse Kade en aan de drie parallelle wegen dwars door het gebied, liggen boerderijen met groene erven. Kenmerkend voor het landschap is de Bergsche Maas met de uiterwaarden, de dijk en de populieren langs de rivier. Het plangebied is relatief vlak. De oorspronkelijke hoogteverschillen zijn door menselijk ingrijpen grotendeels verdwenen. In de meest westelijke punt van het gebied, tussen de Oude en de Bergsche Maas is in het verleden een gronddepot aangelegd, dat ook nu nog zichtbaar is als een opvallende verhoging in het landschap. Verder liggen de waterkeringen langs de noordzijde en de zuidzijde beduidend hoger dan de polder.

Agrarisch gebruik

Het grondgebruik in de polder bestaat voornamelijk uit grasland en maïsteelt. Ongeveer 60% van de grond is in eigendom (40%) of gebruik (pacht: 20%) van de ondernemers uit de polder. De polder is over het geheel gezien goed gedraineerd en heeft een goede ontwatering. De kavels voldoen qua afmetingen, maar de verkaveling is niet optimaal, omdat het aantal veldkavels per bedrijf te groot is.

Er zijn 16 landbouwbedrijven gevestigd, waarvan negen melkveehouderijen, vijf gemengde bedrijven, één zoogkoeienhouderij en één varkenshouderij. Drie ondernemers hebben een vorm van akkerbouw als neventak. De melkveebedrijven hebben voor wat betreft het melkquotum een middelgroot of groot bedrijf. Nevenactiviteiten vinden nauwelijks plaats.

Overige functies

Naast de agrarische functie heeft het gebied nog een beperkte recreatieve functie. In het gebied ligt een jachthaven met scheepswerf, een minicamping, een kanoverhuur en fietsroutes. In de meest westelijke punt van het terrein ligt een militair oefenterrein.

2.4. Randvoorwaarden en uitgangspunten

Het projectplan is gebaseerd op een groot aantal randvoorwaarden en uitgangspunten met betrekking tot veiligheid, woningen en bedrijfsgebouwen, toekomstig gebruik en landschappelijke kwaliteiten.

Voor het aspect *veiligheid* gelden de volgende eisen:

- Minimale verlaging van het toetspeil van 30 cm;
- Kans op overstromen van de polder mag niet hoger zijn dan gemiddeld eens in de 25 jaar;
- Nieuwe primaire waterkering moet voldoen aan de wettelijke eisen voor de bescherming van het achterland (overschrijdskans eens per 2000 jaar) en tenminste zijn afgestemd op de afvoer- en waterstandontwikkelingen die de komende 100 jaar voorzien worden. De 'levensduur' van de dijk is 50 jaar en de 'levensduur' van de terpen is 100 jaar;
- Huidige dijk wordt verlaagd en dient dan bestand te zijn tegen overstromingen bij waterstanden lager dan gemiddeld één keer per 25 jaar;
- Huizen en bedrijven in de polder dienen minimaal hetzelfde veiligheidsniveau te hebben als de binnendijkse huizen.

Met betrekking tot *woningen en bedrijfsgebouwen* gelden de volgende uitgangspunten:

- Sloop huidige agrarische bebouwing;
- Nieuwe bebouwing op terpen tegen de nieuwe waterkering, waarbij de terpen voldoen aan de Beleidslijn Grote Rivieren;
- Woningen en bedrijfsopstallen moeten ook bij calamiteiten bereikbaar zijn.

Het *toekomstig gebruik* dient te voldoen aan de volgende eisen:

- Agrarisch gebruik gecombineerd met ruimte voor water;
- Voldoende bestaansrecht en toekomstperspectief voor blijvende bedrijven (melkveehouderij);
- Herstel en verbetering van de landbouwstructuur: verkaveling, aantal agrarische bedrijven, huizen en bedrijfsgebouwen dicht bij de percelen, bereikbaarheid percelen en ontwaterings situatie;
- Bereikbaarheid van het Capelse Veer handhaven;

- Handhaven ecologische verbindingzone langs het Oude Maasje;
- In de Ecologische Hoofdstructuur [Streekplan, 2002] zijn zowel langs de Bergsche Maas (de rivieroever) als langs het Oude Maasje ecologische verbindingzones voorzien. Tevens zal gekeken worden naar eventuele mogelijkheden om de ontwikkelingskansen in de Capelse uiterwaard te benutten ten behoeve van de realisatie van robuuste verbidingsstructuren;
- Handhaving jachthaven, minicamping en scheepswerf binnendijks;
- Handhaving militair oefenterrein;
- Aantasting of verlies van natuurwaarden mitigeren of compenseren.

Het plan dient rekening te houden met de volgende *landschappelijke kwaliteiten*:

- Openheid en ruimtelijke samenhang;
- De Bergsche Maas met zijn uiterwaarden, dijken en bomen is een belangrijke historische structuur, die verder reikt dan de Overdiepse Polder. De dijk staat symbool voor een traditie van waterstaatkundige ingrepen, die mede bepalend is voor de vorm van ons typische Hollandse rivierenlandschap;
- Het Oude Maasje wordt zowel vanuit aardkunde als archeologie, als cultuurhistorie en landschap gewaardeerd. De dijk langs het Oude Maasje moet worden vormgegeven als een eenduidig en strak element met zo min mogelijk 'trappen' in het profiel. Het talud moet relatief steil worden vormgegeven, zodat de dijk goed als zodanig herkenbaar is;
- Rond de Veerweg ligt een cluster van cultuurhistorische waarden. Het betreft hier een aantal elementen zoals het essenlaantje, het oorlogmonument met de wilg en een duiker. Deze plek bevindt zich nabij een mogelijk toekomstig inlaatpunt. Uitgangspunt van het inpassingplan is dat de in het plangebied aanwezige waarden blijvend beschermd worden.

Terpen

Voor wat betreft de 'toewijzing' van de terpen hanteren wij het uitgangspunt dat degene op wiens grond een terp is gepland, tevens de eerst rechthebbende is voor hervestiging van zijn/haar agrarisch bedrijf op een terp. Dit sluit aan bij de gangbare wijze waarop in Nederland met eigendomsrecht wordt omgegaan.

De keuze met betrekking tot de ligging van de terpen is gemaakt op basis van hydraulische, landbouwkundige en landschappelijke uitgangspunten en randvoorwaarden:

- *Hydraulisch*: de terpen mogen niet te dicht bij de in- of uitlaat van de Overdiepse Polder zijn gelegen omdat ze dan significante negatieve invloed kunnen uitoefenen op de te bereiken waterstandsdeling;
- *Landbouwkundig*: voor een toekomstbestendige landbouw (in de melkveehouderij vindt thans aanzienlijke schaalvergroting plaats) is er naar verwachting redelijkerwijs plaats voor maximaal negen bedrijven in de Overdiepse Polder. De negen terpen dienen zoveel mogelijk te zijn gelegen bij bestaande insteekwegen en logistiek gezien aan te sluiten bij de huidige huiskavels;
- *Landschappelijk*: de terpen dienen verspreid over de lengte van de nieuwe primaire waterkering te worden aangelegd, met een zodanige onderlinge afstand dat een bepaalde 'ritmiek' ontstaat. Tevens dient de ligging het open landschappelijke karakter van de polder te benadrukken.

Het aspect ruimtelijke kwaliteit is nader uitgewerkt in het rapport 'Ruimtelijke kwaliteit; inrichting- en vormgevingsaspecten'. Dit rapport omvat een landschapsplan en een nadere uitwerking van de terpen. Dit rapport is mede gebaseerd op overleg met het Ruimtelijk Kwaliteitsteam Ruimte voor de Rivier.

2.5. Projectplan

Het voorkeursalternatief is nader uitgewerkt in een projectplan. Dit plan omvat de volgende maatregelen:

- Aanleg van een nieuwe primaire waterkering ter hoogte van de dijk langs het Oude Maasje; In bijlage 2 is het Dijkverleggingsplan opgenomen;
- Verplaatsing van negen boerderijen in de polder naar aan te leggen terpen langs de nieuwe primaire waterkering en uitplaatsen van de overige bedrijven naar gebieden buiten de Overdiepse Polder;
- Verlaging van de bestaande primaire waterkering langs de Bergsche Maas tot een tussenkade om het meestromen van de polder met een frequentie van gemiddeld eenmaal per 25 jaar mogelijk te maken (daarmee wordt een waterstandsaling van ca 27 cm bereikt);
- Treffen van uitlaatvoorzieningen voor een tijdige en adequate afvoer van het water uit de polder na inundatie;
- Aanleg van een nieuw gemaal dat bestand is tegen overstroming;
- Aanpassing van de waterhuishouding in de polder om adequate waterafvoer mogelijk te maken;
- Aanleg van een waterplas in het westen van het gebied, welke bijdraagt aan de MHW-verlaging en tevens dienst doet in het kader van de waterhuishouding en als zandwinplaats voor de aanleg van terpen en dijken. De plas krijgt na oplevering deels een ecologische functie;
- Natuurcompensatie in combinatie met het verbreden van de ecologische zones langs het Oude Maasje, de herinrichting van de Dussensche Gantel en aanleg van een ecologische zone bij de westplas;
- Aanleg van een fiets/wandelpad langs de Dussensche Gantel en over de tussenkade en huidige Veerweg.

In hoofdstuk vier wordt ingegaan op de invloed van deze ontwikkeling op de verschillende omgevingsaspecten.

3. Beleidskader

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen beschreven van het relevante beleid van rijk, provincie en gemeente. Voor een uitgebreide beschrijving van het beleid wordt verwezen naar de Projectnota/MER en onderliggende basisrapporten.

Voor diverse milieuaspecten waaronder water, natuur en archeologie gelden Europese richtlijnen. Deze richtlijnen zijn geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving. In hoofdstuk vier wordt nader ingegaan op beleid en wetgeving voor de specifieke thema's.

3.2. Rijksbeleid

Ruimte voor de Rivier

In de PKB Ruimte voor de Rivier draait het om veiligheid. Naast de hoofddoelstelling veiligheid kent de PKB ook een neven doel dat stelt dat bij het nemen van de maatregelen de Ruimtelijke Kwaliteit in het rivierengebied verbeterd dient te worden.

Duurzame veiligheid moet zoveel mogelijk worden gerealiseerd door het nemen van rivierverruimende maatregelen in plaats van dijkverhoging en -versterking. Voorbeelden van rivierverruimende maatregelen zijn verlaging van uiterwaarden, verwijdering van obstakels in het stroombed en landinwaartse verlegging van dijken.

Beleidslijn grote rivieren

De gehele Overdiepse Polder (inclusief de terpen) komt buitendijks te liggen en valt straks onder de Beleidslijn Grote Rivieren. Voor de Overdiepse Polder zal het stroomvoerend regime van toepassing worden. Om te voorkomen dat ontwikkelingsmogelijkheden op de terpen worden geblokkeerd, worden deze buiten de werkingssfeer van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken gehouden. Bij het zogenoemde Waterbesluit op grond van de Waterwet, worden de terpen buiten de begrenzing van het winterbed van de Bergsche Maas gehouden. Dit is toegestaan omdat de terpen hoogwatervrij liggen en dus geen waterbergende functie hebben.

Nota Belvédère

In de Nota Belvédère presenteert de rijksoverheid haar cultuurhistorische beleid ten aanzien van archeologische en bouwhistorische waarden. De Overdiepse Polder is geen Belvédère gebied. Ten zuiden van de Overdiepse Polder ligt het Belvédère-gebied Langstraat.

Deltacommissie

De Deltacommissie (ook wel genoemd de commissie Veerman) heeft op verzoek van de regering in september 2008 advies uitgebracht over de bescherming van Nederland tegen de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij gaat het om de vraag hoe Nederland zo ingericht kan worden dat het ook op zeer lange termijn klimaatbestendig is, veilig tegen overstromingen en een aantrekkelijke plaats blijft om te leven, wonen, werken, recreëren en investeren.

De Deltacommissie schetst in haar advies een integrale visie waarbij veiligheid en duurzaamheid de twee pijlers vormen voor de strategie van de komende eeuwen. Voor de uitvoering van het advies voor een klimaatbestendige inrichting van Nederland heeft de commissie een Deltaprogramma opgesteld. Dit programma moet verankerd worden in een vernieuwde Deltawet.

De commissie spreekt van een urgente opgave en adviseert in dat licht om lopende programma's - zoals het programma Ruimte voor de Rivier waar het project Overdiepse Polder onderdeel van uit maakt - snel uit te voeren.

3.3. Provinciaal beleid

Interimstructuurvisie provincie Noord-Brabant

Op 27 juni 2008 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant de Interimstructuurvisie vastgesteld. Deze Interimstructuurvisie omvat de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid van de provincie.

Hierin is de Overdiepse Polder aangegeven als majeure ontwikkelingsopgave, waarbij het plangebied als toekomstig winterbed is aangegeven. Provinciale belangen en doelen die worden nagestreefd met deze ontwikkeling zijn:

- Zorgen voor beveiliging tegen overstromingen en bescherming tegen wateroverlast.
- Voldoende ruimte bieden voor de ontwikkeling van een duurzame en economisch gezonde land- en tuinbouw in de daarvoor aangewezen gebieden en ontwikkeling van een netwerk van robuuste natuurgebieden met goede ecologische verbindingen.
- Behouden en ontwikkelen van regionale gebiedsidentiteiten en ruimtelijke contrasten in Brabant.
- Ruimtelijke kwaliteit vanaf begin sturend laten zijn voor ruimtelijke planvorming.

Het grootste deel van de polder behoort tot AHS – landbouw. De uiterwaarden van de Bergsche Maas, de polder oostelijk van de Veerweg en enkele bosjes in de polder behoren tot de GHS. In de GHS (Groene hoofdstructuur) is op langere termijn alleen plaats voor natuur, (grondgebonden) landbouw, recreatie met een groen karakter en andere laagdynamische functies, zoals bosbouw en waterbeheer. In de AHS (Agrarische hoofdstructuur) staat de instandhouding en de versterking van de landbouw voorop. Landbouwbedrijven hebben er in beginsel de ruimte om zich te ontwikkelen in de door hen gewenste richting.

Paraplunota ruimtelijke ordening

De Paraplunota omvat de uitwerking van een aantal onderwerpen uit de Interimstructuurvisie. Deze paraplunota heeft de status van beleidsregel als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (art. 4:81, lid 1, Awb). De zonering uit de Interimstructuurvisie is hierin nader gespecificeerd. Het GHS-Landbouw gebied betreft in de oostpunt Natuurontwikkelingsgebied en in de uiterwaarden van de Bergsche Maas leefgebied kwetsbare soorten. Dit laatste betekent dat landbouw, recreatie en andere activiteiten de voorwaarden respecteren die de kwetsbare soorten stellen, namelijk rust, beslotenheid, hoge waterpeilen en stabiliteit in de inrichting en het beheer van het gebied. Het GHS – Natuur gebied langs de Bergsche Maas betreft overig- bos en natuurgebied. In dit gebied moet worden gezorgd voor maximale rust en ruimte voor de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden.

Cultuurhistorische waardenkaart 2006

De cultuurhistorische (landschaps-) waarden van bovenlokaal belang zijn opgenomen in de door GS vastgestelde Cultuurhistorische Waardenkaart. In het studiegebied is de Bergsche Maas met uiterwaarden aangewezen als een vlak met een hoge waarde, de kades aan weerszijde van het Oude Maasje, de dijken langs de Bergsche Maas en de Dussensche Gantel zijn aangewezen als

lijnen met een hoge waarde. De laanbeplanting langs Overdiepse Kade en Veerweg en de houtwal langs het Oude Maasje zijn aangewezen als historisch groen. De Wilg is aangewezen als monumentale boom. In beginsel zijn in deze vlakken alleen ruimtelijke ingrepen toelaatbaar die gericht zijn op de voortzetting of het herstel van de historische functie en die leiden tot behoud of versterking van de cultuurhistorische (landschaps)waarden. Zoals in de paragraaf over landschap en cultuurhistorie is aangegeven, wordt hiermee rekening gehouden in dit plan.

Gebiedsplan Wijde Biesbosch (2005)

Het plangebied valt binnen het Gebiedsplan Wijde Biesbosch. Het gebiedsplan is opgesteld in plaats van een reconstructieplan (geen wettelijke basis). Dit plan is gericht op revitalisering van het gebied. De Overdiepse Polder wordt hier met name in genoemd als herinrichtingsgebied ten behoeve van een economisch duurzame landbouw en een substantiële bijdrage aan de waterstandsverlaging op de Bergsche Maas. De Overdiepse Polder is dan ook opgenomen als zoekgebied rivierverruiming. In het gebiedsplan is opgenomen dat bij waterberging in de Overdiepse Polder de natuurdoeltypen van de EHS-gebiedjes geen gevaar mogen lopen door bijvoorbeeld slechte waterkwaliteit of een teveel aan water.

Integrale structuurschets Overdiepse Polder

De structuurschets vormt een ruimtelijk integratiekader. Het dient ervoor om de algemene besturen van de gemeenten, maar ook het bestuur van het waterschap, blijvend te betrekken bij het planproces. De structuurschets is daarnaast een middel om opvattingen van zowel betrokkenen als belangstellenden te mobiliseren en onderling uit te wisselen. In de structuurschets worden de technische randvoorwaarden, de visie over de inrichting en de beleving over het totale plan met elkaar in verband gebracht. De structuurschets gaat uit van het voorkeursalternatief, zoals dat beschreven is in het MER. De structuurschets is het kader waarbinnen dit inpassingsplan is opgesteld. De gemeenten Waalwijk en Geertruidenberg hebben ingestemd met de structuurschets

Provinciaal Waterhuishoudingsplan

Op provinciaal niveau geeft de Partiële herziening Provinciaal Waterhuishoudingsplan 2 'Verder met water' (2003 -2006) aan, hoe omgegaan dient te worden met water. De Overdiepse Polder heeft de functie Agrarische Hoofdstructuur (AHS) deelfunctie water voor de AHS-landbouw.

3.4. Beleid waterschap

Integraal waterbeheersplan West-Brabant II

Het Integraal Waterbeheersplan West-Brabant II (IWWB- 2) vormt de leidraad voor het waterbeheer en de zorg voor de dijken van het toenmalige Hoogheemraadschap van West-Brabant, voor de periode 2000-2004. Het plan geeft de speerpunten voor de uitvoering van maatregelen door het hoogheemraadschap. Basis hiervoor was de vierde Nota waterhuishouding en het Tweede Provinciaal Waterhuishoudingsplan (samen werken aan water). In dat kader zijn de functies van wateren en gebieden, zoals die door de provincie zijn toegekend, in het IWWB-2 overgenomen. Het nieuwe waterbeheerplan verschijnt tegelijk met het stroomgebiedbeheerplan dat opgesteld wordt in het kader van de Kaderrichtlijn Water. Tot die tijd, eind 2009, geldt nog het vorige waterbeheerplan, IWWB2. Omdat dit plan inmiddels wel wat verouderd is, is in de tussentijd een strategische nota opgesteld. Aandachtspunten uit het IWWB-II zijn: zuivering afvalwater, terugdringen diffuse lozingen en verontreinigde waterbodems.

Beheersplan waterkeringen

In het beheersplan worden eenduidige doelstellingen, normen en richtlijnen voor het beheer van waterkeringen vastgelegd. Hiermee worden de beoogde resultaten van het beheer van de waterkeringen voor de middellange en langere termijn inzichtelijk gemaakt. Dit vergemakkelijkt de noodzakelijke afstemming met het rijk, de provincie, gemeenten, collega-waterschappen, nutsbedrijven en overige belanghebbenden.

De verschillende beheersinstrumenten, zoals toetsing op veiligheid, keur, legger, beheerregister, beheersplan en calamiteitenplan, hangen nauw met elkaar samen. Zij vormen, naast onder meer begroting en jaarrekening, de bouwstenen van het beheerssysteem. De samenhang tussen deze bouwstenen is vastgelegd in dit beheersplan. Daarnaast zijn er diverse onderliggende verordeningen en beleidsnota's die een relatie hebben met het waterkeringenbeheer: Ontheffingenbeleid, (Hoogte) Criteria voor waterkeringen en kaden, Handhavingbeleid, Calamiteitenplan, Visie op regionale keringen, Visie op vegetatie.

Keur waterkeringen en oppervlaktewateren waterschap Brabantse Delta

De keur is een verordening die voor iedereen geldt. Particulieren, bedrijven, het waterschap zelf en andere overheden kunnen vroeg of laat met de bepalingen van de keur te maken krijgen. In de keur zijn regels vastgelegd om de taken van het waterschap uit te kunnen voeren. De regels van de keur hebben met name betrekking op de volgende taken.

- beheer en onderhoud van de waterkeringen (en daarbij behorende kunstwerken);
- zorg voor de waterhuishouding (kwantiteit en de kwaliteit van oppervlaktewater);
- de zorg voor de zuivering van stedelijk afvalwater.

De regels in de keur bestaan uit gebodsbepalingen en verbodsbepalingen. Gebodsbepalingen zijn bijvoorbeeld bepalingen die voorschrijven wat een onderhoudsplichtige van een waterkering of een oppervlaktewater moet doen of dulden. De keur is specifieke 'waterregelgeving' van het waterschap. De regels van de keur mogen uitsluitend de waterhuishouding tot onderwerp hebben. In die zin horen zij niet thuis in het inpassingsplan. In het inpassingsplan is dan ook een strikte scheiding aangehouden tussen de onderwerpen die de keur regelt en die welke het bestemmingsplan regelt. Voor rechtszoekenden is het van belang dat zij zich van deze competentietoedeling bewust zijn. Elke ingreep of activiteit die de belangen van het waterschap raakt, behoort bij haar te worden aangemeld of aangevraagd. Het inpassingsplan laat zich daar niet over uit.

3.5. Gemeentelijk beleid gemeenten Geertruidenberg en Waalwijk

Beleidsnotitie buitengebied, gemeente Waalwijk

De raad van Waalwijk heeft op 31 januari 2008 de Beleidsnotitie buitengebied vastgesteld. In deze beleidsnotitie zijn alle relevante beleidsthema's uitgewerkt die nodig zijn voor een nieuw bestemmingsplan. Deze beleidsnotitie wordt verwerkt in een nieuw bestemmingsplan Buitengebied.

Hoofddlijn van beleid is dat de landbouw één van de belangrijkste sociale en economische dragers voor het buitengebied van Waalwijk in de toekomst is. Welke ruimte de landbouw krijgt, verschilt per bedrijfsvorm, gebiedsbestemming, voorkomende waarden en de ter plaatse geldende milieuaspecten. Hoofddlijn van beleid ten aanzien van grondgebonden bedrijven is voldoende

ontwikkelingsruimte geven en tegelijk aantasting van landschaps- natuur- en cultuurhistorische waarden proberen te voorkomen.

Ten aanzien van recreatie is de hoofdlijn van beleid dat recreatie als nevenschikte activiteit in het buitengebied een belangrijke bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en de verbreding van de landbouw. Het hele buitengebied van Waalwijk is in principe geschikt voor extensieve recreatieve doeleinden.

In de beleidsnotitie is het beleid ten aanzien van water nader uitgewerkt voor de uiterwaarden (Beleidsregels grote rivieren), primaire waterkeringen en oppervlaktewater: rivieren, kanalen, plassen en wielen.

Welstandsnota gemeente Waalwijk (2004)

In de Welstandsnota van Waalwijk heeft het plangebied de ambitie 'open'. Dit wil zeggen dat het bestaande bebouwingsbeeld gehandhaafd kan blijven, maar verandering is eveneens mogelijk. Er wordt ruimte geschapen voor totale vernieuwing van het beeld. Er wordt alleen naar de bebouwing gekeken of het voldoet aan een basiskwaliteit voor het bouwen in Waalwijk. De mutatiegraad van het omgevings- en bebouwingsbeeld kan liggen op 100%. Voor bouwvergunningsplichtige bouwwerken gelden de algemene welstandscriteria.

Welstandsnota gemeente Geertruidenberg (2004)

De Overdiepse Polder ligt in het deelgebied 'Buitengebied' en kent een regulier welstandsniveau. De bebouwing dient zich terughoudend in het landschapsbeeld te manifesteren, de bebouwing dient door middel van erfbeplantingen ingepast te worden in het landschapsbeeld. De bebouwing dient voorts wat betreft vormgeving, kleur- en materiaalgebruik ingetogen te zijn en weg te vallen in het aanwezige kleurenscale binnen het poldergebied.

4. Omgevingsaspecten

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn voor de verschillende omgevingsaspecten de hoofdlijnen opgenomen. Voor een uitgebreide beschrijving van de verschillende aspecten wordt verwezen naar de verschillende basisrapporten die ten grondslag liggen aan de Projectnota-MER.

4.2. Landschap en cultuurhistorie⁴

De aspecten landschap en cultuurhistorie hebben een belangrijke rol gespeeld bij de invulling van het uiteindelijke projectontwerp. Het plan zal dan ook leiden tot een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. In deze paragraaf worden de belangrijkste landschappelijke en cultuurhistorische waarden beschreven waarmee rekening is gehouden. Daarnaast wordt kort ingegaan op het aspect aardkunde.

Landschap

Het gebied is rationeel verkaveld met weinig beplanting. De groene erven zijn de belangrijkste ruimtelijke elementen binnen de polder. De erven liggen verspreid door de polder, aan de Overdiepse Kade of aan een van de drie parallelle wegen dwars door het gebied. De strakke gebogen vorm van rivier, uiterwaarden en dijk, evenals de bomenrij langs het water, zijn karakteristiek. Aan de zuidzijde betreft het een veel lagere kade, waarachter een oeverzone en het water van het Oude Maasje liggen.

De Overdiepse Polder is een uitgesproken open gebied. De aanwezige beplanting is van verre zichtbaar en geeft diepte aan de ruimte. De populieren langs de Bergsche Maas zijn kenmerkend en onlosmakelijk verbonden met deze waterloop. Het Oude Maasje heeft een veel lossere, natuurlijkere beplantingsstructuur langs de oevers.

Voor de Overdiepse Polder zelf zijn vooral de erfbeplantingen karakteristiek. Het ruilverkavelingsbosje vormt een incident in het landschap en wordt niet als kenmerkend beschouwd. Hetzelfde geldt voor de populierenrij in het meest oostelijk deel, alhoewel het beeld vanaf de Veerweg op de bomenrij fraai is. Als groenelement is het waardevol maar niet karakteristiek voor de Overdiepse Polder.

Het essenlaantje (Veerweg) is de enige laanbeplanting in het gebied. Het essenlaantje is een waardevol element. De wilg bij het oorlogsmonument is een markant element en waardevol met name vanwege zijn relatie met het monument.

In het open landschap van de polder zijn ook doorzichten naar de omgeving belangrijk. Een bijzondere kwaliteit van het gebied is dat landschappelijke elementen op grote afstand zijn waar te nemen: de Amercentrale, de brug over de Bergsche Maas, de windmolens bij Waalwijk, kerktorens in de directe omgeving. Opvallend is ook het zicht op de dorpenreeks van de Langstraat.

⁴ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder Basisrapport landschap, cultuurhistorie en archeologie. Bosch Slabbers landschapsarchitecten.

Cultuurhistorische waarden

Een belangrijke cultuurhistorische structuur wordt gevormd door de Bergsche Maas. Het gehele stelsel van waterloop, uiterwaarden en dijken is waardevol als fraai voorbeeld van historische waterstaatskunde. In de uiterwaarden langs de Bergsche Maas is nog in beperkte mate de opstrekende verkaveling te herkennen van het landschap vóór de ruilverkaveling. In de Overdiepse Polder is alleen de richting van de verkaveling nog herkenbaar in de huidige kavel- en wegenstructuur. Het Oude Maasje vormt eveneens een belangrijke historische structuur. Met name de Overdiepse kade en de beplantingsstructuur zijn waardevol. Ook de Dussensche Gantel is een waardevol element, maar nog moeilijk herkenbaar.

Rondom de Veerweg ligt een cluster van historisch waardevolle elementen. Hierbij gaat het naast de Veerweg zelf (redelijk waardevol) vooral om de historische groenstructuur van het essenlaantje, het oorlogsmonument met de wilg, een laat 19e eeuwse bakstenen duiker met schuif (gemeentelijk monument) en de brug over het Oude Maasje (wordt mogelijk gemeentelijk monument).

De cultuurhistorische waarden in het gebied worden door de uitvoering van het plan niet wezenlijk aangetast. Bij de nadere uitwerking zal - waar dit relevant is met het oog op de uit te voeren werkzaamheden - aandacht besteed worden aan een adequate inpassing van de cultuurhistorische waarden.

Aardkundige waarden

Waardevolle geomorfologische patronen in de Overdiepse Polder zijn de oeverwallen langs het Oude Maasje en de Dussensche Gantel. Deze aardkundige waarden zijn het gevolg van dynamische processen uit het verleden, waarbij als gevolg van erosie en sedimentatie terreinvormen zijn ontstaan. Deze waarden worden in principe niet aangetast door het plan.

4.3. Flora en fauna⁵

Beschermde gebieden

In de nabijheid van de Overdiepse Polder liggen twee Natura 2000-gebieden. Op circa 1,2 km ten westen van het plangebied ligt de Biesbosch. Dit is een Vogel- en Habitatrichtlijngebied en tevens een Ramsar Wetland. Het Habitatrichtlijngebied Langstraat ligt circa 5 km ten zuiden van het Oude Maasje. Het gebied is aangemeld vanwege het voorkomen van bijzondere habitattypen, maar heeft geen directe relatie met het plangebied.

In het kader van de Habitattoets is onderzocht in hoeverre het project tot significante externe effecten op de genoemde beschermde gebieden kan leiden. Uit de rapportage is gebleken dat significante effecten uitgesloten kunnen worden geacht. Dit betekent dat geen passende beoordeling ex artikel 19 f Nbw hoeft te worden opgesteld en dat evenmin een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is. De rapportage die in het kader van artikel 19 e Nbw is uitgevoerd, is opgenomen in het Basisrapport Ecologie. Korthedshalve wordt verwezen naar dit rapport.

⁵ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder, Basisrapport Ecologie.

De Bergsche Maas met uiterwaarden, het Oude Maasje en enkele groenstroken in het plangebied behoren tot de Groene Hoofdstructuur (GHS) van de provincie. Deze gronden zijn als zodanig aangeduid in het document Natuurgebiedsplannen Noord-Brabant (2006) en op de Werkkaart Ecologische Hoofdstructuur (2007). De concrete begrenzing van de EHS dient plaats te vinden in bestemmingsplannen. De EHS is in dit inpassingsplan op de volgende manier nader begrensd en beschermd:

- De Bergsche Maas en het Oude Maasje via de hoofdbestemming 'Water', waarbij in de bestemmingsomschrijving is aangegeven dat de als zodanig aangewezen gronden tevens zijn bestemd voor behoud, bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden;
- De Capelsche Uiterwaard (in het oostelijke deel van het plangebied) via de hoofdbestemming 'Agrarisch met waarden', waarbij in de bestemmingsomschrijving is aangegeven dat deze gronden - ter plaatse van de aanduiding 'overig-natuurontwikkeling' - tevens zijn bestemd voor behoud en ontwikkeling van natuurwaarden, met daaraan gekoppeld een wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming 'Natuur';
- De ecologische verbindingszone (EVZ) aan de zuidelijke oever van de Bergsche Maas via de hoofdbestemming 'Agrarisch met waarden' met tevens de aanduiding 'overig-natuurontwikkeling', met daaraan gekoppeld een wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming 'Natuur';
- De ecologische verbindingszone ten noorden van het Oude Maasje via de bestemming 'Natuur';
- De gronden op het militaire terrein (in het westelijke deel van het plangebied) via de bestemming 'Maatschappelijk-Militair oefenterrein' met tevens de aanduiding 'overig-natuurontwikkeling'. Aan de bestemming is een wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming 'Natuur' gekoppeld.

Natuurcompensatie Overdiepse Polder⁶

In de Paraplunota staat de uitwerking van het provinciaal ruimtelijk beleid uit de Interim-structuurvisie. Een onderdeel van de paraplunota is de uitwerking van het provinciale compensatiebeleid.

'nee, tenzij'- beginsel

De ecologische hoofdstructuur/groene hoofdstructuur (EHS/GHS) en de provinciale ecologische verbindingszones worden beschermd volgens het 'nee, tenzij'- beginsel. Dat houdt in dat ingrepen die de (potentiële) natuurwaarden substantieel aantasten in principe niet zijn toegestaan. Een project kan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Negatieve effecten moeten gemitigeerd worden. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om optredende schade te herstellen. De voorwaarden voor compensatie zijn opgenomen in de provinciale Beleidsregels natuurcompensatie.

De ingreep in de Overdiepse Polder leidt tot het verdwijnen van drie gebieden, die onderdeel uitmaken van de GHS-natuur van de provincie. Het betreft twee stukjes bos. Eén stukje bos ligt aan de oostzijde tegen de winterdijk en is aangeplant in het kader van de ruilverkaveling. De oppervlakte beslaat ongeveer 3 ha. Het andere stukje bos ligt aan de aansluiting van de Veerweg

⁶ Bron: provincie Noord-Brabant. Beleidsregels Natuurcompensatie, november 2005.

op de Overdiepse Kade en heeft een oppervlakte van ongeveer 0,4 ha. Het derde stukje GHS-natuur betreft een gebiedje van 0,58 ha in de westpunt van de polder.

Over vernietiging van GHS-gebieden zegt het compensatiebeginsel van de provincie dat het vernietigde areaal minimaal in dezelfde oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Afhankelijk van de aard en de kwaliteit van de vernietigde waarden wordt boven op het aangetaste areaal een kwaliteitstoeslag gehanteerd. Deze kwaliteitstoeslag wordt uitgedrukt in extra te compenseren oppervlakte natuur, afhankelijk van de ontwikkelingstijd van de te compenseren natuur.

In de situatie van de Overdiepse Polder is een kwaliteitstoeslag van 1/3 van het huidige oppervlak van toepassing, omdat de bosjes in de Overdiepse Polder relatief snel te realiseren zijn. Met inbegrip van deze toeslag bedraagt de totaal te compenseren oppervlakte natuurgebied 5,66 ha. In het plan is in deze compensatie voorzien in de te realiseren ecologische zone tussen het Oude Maasje en de nieuwe waterkering. De nadere uitwerking en de realisatie geschiedt door het waterschap Brabantse Delta.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de aantasting van GHS-natuur in de Overdiepse Polder en het totaal aantal te compenseren ha natuurgebied die voortvloeit uit de compensatieregel.

	GHS-natuur (ruilverkavelingsbosje)	GHS natuur in oksel Veerweg en nieuwe dijk	GHS-natuur in westpunt	Totaal
Oppervlakte GHS-natuur	3,3 ha	0,37 ha	0,58 ha	4,25 ha
Kwaliteitstoeslag van 1/3	1,1 ha	0,12 ha	0,19 ha	1,41 ha
Te compenseren areaal	4,4 ha	0,49 ha	0,77 ha	5,66 ha

Tabel: overzicht natuurcompensatie

De compensatie voor de te verdwijnen GHS-natuur gebieden vindt plaats in de zone langs het Oude Maasje, welke in de huidige situatie al gedeeltelijk is ingericht als ecologische verbindingszone. De verbindingszone van het Oude Maasje is primair een moerasverbinding, de elementen die verloren gaan in de polder zijn overwegend bospercelen. Dit zijn twee verschillende natuurtypen, en schept randvoorwaarden aan de nieuw in te richten natuur.

De compensatie langs het Oude Maasje wordt gecompenseerd in de vorm van moerasbos. De nieuwe oever wordt, na het verleggen van de dijk, breder. Dit biedt goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van bredere rietzones en voor moerasbos waarin soorten als Grauwe Wilg en Zwarte Els een plaats zullen krijgen. Langs het Oude Maasje zal een langgerekte moeraszone van minimaal 10 meter breed met riet, Grote lisdodde en andere oeverplanten worden gerealiseerd. Zo ontstaat een aaneengesloten lint dat aansluiting heeft op verbindingszones buiten het plangebied. Verspreid langs de waterloop mag (beperkt) sprake zijn van opgaande begroeiing met inheemse bomen (wilg) en/of struiken. Dit past binnen het natuurbeleid van de provincie.⁷ Ten aanzien van verstoring van de reeds begrensde EVZ (het Oude Maasje) stelt het compensatiebeleid van de provincie het volgende: “Afhankelijk van de mate van verstoring/versnippering, dient een compensatie in oppervlakte plaats te vinden”.

Wij verwachten niet dat de ligging van deze zone de bedrijfsvoering zal beperken. Bij de inrichting van de terpen dient aandachtbesteed te worden aan een mogelijk verstorend extern effect op het

⁷ Bron: provincie Noord-Brabant. Voorbeeldenboek Ecologische verbindingszones', 2004 en Gebiedsplan Wijde Biesbosch 2005.

functioneren van de verbindingzone. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaatsen van verlichting die niet alleen op het bouwvlak schijnt, maar ook op het natuurgebied. Zowel bij de bedrijfsvoering als bij de inrichting van de terpen zal voldoende rekening worden gehouden met de eisen die het functioneren van de ecologische verbindingzone stelt. Verstoring zal zoveel mogelijk worden voorkomen en beperkt. Als verstoring van de bestaande EVZ wordt voorkomen, is er geen compensatie of mitigatie nodig vanuit het provinciale compensatiebeleid.

Beschermde soorten

Er wordt geen grote schade verwacht aan de natuurwaarden van de polder omdat de huidige natuurwaarde niet erg groot is. Er komen relatief weinig tabel 2- en/of tabel 3-soorten voor in de polder. Ook voor foeragerende ganzen is de polder niet van groot belang.

Mogelijk worden als gevolg van de plannen vaste verblijfplaatsen van vogels aangetast. Voor het verwijderen van roekennesten en een roofvogelnest (zoals het nest van de boomvalk, welke jaarrond beschermd is) is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Bij de ontheffing zal LNV als voorwaarde stellen dat bomen gekapt dienen te worden buiten het broedseizoen.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen (alle tabel 3 Flora- en faunawet) in gebouwen (woonhuizen en schuren) kan niet worden uitgesloten. Voorafgaand aan de sloop van gebouwen moet worden onderzocht of er zich (zomer)verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden in de gebouwen. Indien verblijfplaatsen voorkomen in gebouwen, moet voor het slopen ervan een ontheffing worden aangevraagd. Naar verwachting wordt de ontheffing wel verleend door het ministerie van LNV in verband met het grote belang (veiligheid) van het project.

Ammoniakemissie:

Het inpassingsplan maakt vestiging van intensieve veehouderijbedrijven niet mogelijk. Uit dien hoofde is er geen aantasting van kwetsbare natuur, het plan is op dit punt derhalve uitvoerbaar.

Bij de verplaatsing van negen bedrijven naar de terpen speelt de toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) een belangrijke rol. In het kader van de Natuurbeschermingswet vindt een beoordeling plaats naar effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden. Voor het project Overdiepse Polder als geheel is bij een voortoets gebleken dat er geen vergunning vereist is. Als gevolg van het inpassingsplan zullen negen bestaande bedrijven zich hervestigen op de aan te leggen terpen. De overige bestaande bedrijven vestigen zich op een locatie buiten de polder. De nieuw te vestigen bedrijven in de polder kunnen door middel van salderen, waarmee ze hun bestaande rechten ‘overhevelen’ naar hun nieuwe bedrijf, de uitstoot van ammoniak compenseren. Bovendien zullen zij gebruik moeten maken van moderne technieken. Op basis van een indicatieve berekening blijkt de totale ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden ‘Biesbosch’, ‘Langstraat’ en/of ‘Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem’ af te nemen.

Ook blijven de vestigingslocaties ver buiten de 250 m zones rondom Wav-gebieden, zodat ook om deze reden geen problemen met betrekking tot de uitvoerbaarheid zijn te verwachten.

Daarnaast is het niet nodig om in het inpassingsplan een normstellend kader met betrekking tot ammoniakemissies op te nemen, aangezien de Wet ammoniak en veehouderij als sectorale wet immers altijd van toepassing is.

4.4. Archeologische waarden^{8,9}

Ter plaatse van de geplande grondwerkzaamheden aan de zuidzijde van het gebied is een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd, gericht op het voorkomen van archeologische waarden tot 1,5 m -mv. Dit onderzoek heeft een flink aantal archeologische indicatoren opgeleverd. Alle vondsten zijn aangetroffen in een fluviaal pakket van na de St. Elisabethsvloed (1421 na Chr.) en kunnen worden verklaard als verspoeld, opgebracht met bemesting of zijn mogelijk tijdens ruilverkavelings- of egalisatiewerkzaamheden op de percelen beland. Ze wijzen derhalve niet op bewoning ter plaatse en houden geen verband met behoudenswaardig archeologische vindplaatsen. Oudere afzettingen met eventuele archeologische resten bevinden zich dieper dan 1,5 m -mv en vallen derhalve in verticale zin buiten het plangebied.

Op basis van de landschappelijke ontwikkeling, het historisch grondgebruik en de resultaten van het booronderzoek is de archeologische verwachting laag voor het plangebied. Er is geen grote variatie en er zijn geen wezenlijke verschillen in de landschappelijke ontwikkeling in het tracé van de geplande dijk. Ook de landschappelijke ontwikkeling van terplotatie 3 is op hoofdlijnen identiek aan die van het aangrenzende geplande tracé van de dijk. Daarom wordt er van uitgegaan dat de bijgestelde archeologische verwachting van terplotatie 3 exemplarisch is voor de overige terplotaties 1, 2 en 4 t/m 9. Wanneer bodemingrepen niet dieper dan 1,5 m -mv plaatsvinden, is archeologisch vervolgonderzoek niet nodig. Bij diepere bodemingrepen wordt voor alle te verstoren delen in het kader van planontwikkeling een (intensief) verkennend booronderzoek aanbevolen.

Ter plaatse van de aan te leggen waterplas in het westelijke deel van de polder, vinden ingrepen op grotere diepte dan 1,5 m - mv plaats. Op deze locatie is eind 2008 een nader veldonderzoek uitgevoerd om de archeologische verwachtingswaarde in kaart te brengen. Het onderzoek geeft op enkele plaatsen aanleiding tot een (middel)hoge verwachtingswaarde voor het pleistocene landschap (bewoning door jagers/verzamelaars) en hoge verwachtingswaarde voor het middeleeuwse agrarische cultuurlandschap. In het onderzoeksrapport zijn aanbevelingen opgenomen voor nader onderzoek gedurende de uitvoeringsfase. Daarbij is tevens voorgesteld om de aanwezige veenlaag nader te onderzoeken omdat dit waardevolle informatie kan opleveren over de vegetatiegeschiedenis van het omliggende gebied.

⁸ Bron: RAAP-RAPPORT 1624, Planstudie rivierverruiming Overdiepse Polder, Gemeenten Waalwijk en Geertruidenberg, Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende en gedeeltelijk karterende fase), december 2007.

⁹ Bron: RAAP-rapport 1834, Plangebied Overdiepse Polder te Raamsdonk, Gemeente Geertruidenberg, Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (karterende fase), januari 2009.

4.5. Water¹⁰

Watertoets

De watertoets is voor de Overdiepse Polder gecombineerd met het opstellen van het MER. De verschillende wateraspecten komen aan de orde in de basisrapporten geohydrologie (grond- en oppervlaktewater) en rivierkunde (waterstanden en overstromingsfrequentie, waterkeringen, morfologie en scheepvaart). In deze paragraaf gaan wij kort in op de verschillende aspecten.

Oppervlaktewater

Langs de noordzijde van de Overdiepse Polder stroomt de Bergsche Maas. Aan de zuidzijde wordt de polder begrensd door het Oude Maasje. Het Oude Maasje staat aan de westzijde van het plangebied via een sluis in open verbinding met de Bergsche Maas. Aan de oostzijde van het plangebied is het Oude Maasje afgedamd. Normaal gesproken is het peil in het Oude Maasje dan ook gelijk aan het peil in de Bergsche Maas bij Keizersveer. Als het peil in de Bergsche Maas echter hoger komt dan NAP +1,5 m, wordt de sluis gesloten om hogere peilen in het Oude Maasje te voorkomen. In de Overdiepse Polder wordt een zomerpeil van NAP -0,90 m en een winterpeil van NAP -1,1 m gehanteerd. Binnen het poldergebied is ook een onderbemaling aanwezig. Hier wordt een zomer- en winterpeil gehanteerd van NAP -1,2 m. In de uiterwaarden langs de Bergsche Maas geldt een zomer- en winterpeil van NAP -0,5 m. Ten zuiden van het Oude Maasje worden over het algemeen iets hogere peilen gehanteerd dan in de polder. Het zomerpeil varieert hier van NAP -0,5 tot -0,7 m en het winterpeil varieert van NAP -0,7 tot -1,1 m. Een overschot aan water in de Overdiepse Polder wordt via het gemaal 'Overdiepse Polder' uitgemalen op de Bergsche Maas.

De waterhuishouding in de polder wordt zoveel mogelijk intact gelaten. Wel moet de sloot ten zuiden van de Bergsche Maasdijk plaatselijk verbreed worden voor de ontwatering na inundatie. Voor het afvoeren van overtollig water direct na inundatie wordt een suatiesluis gebouwd. Het bestaande gemaal zal worden vervangen door een nieuw gemaal dat bestand is tegen overstroming. De hoeveelheid oppervlaktewater wordt vergroot door realisatie van de westplas.

Grondwater

De grondwaterstand in de Overdiepse Polder varieert globaal tussen NAP + 0,3 m (0,3 m - mv) en NAP - 0,4 m (1,0 m - mv). In de polder is sprake van een grondwatertrap IV en VI. Grondwatertrap IV houdt in dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) dieper dan 40 cm - mv ligt en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) zich tussen 80 en 120 cm - mv bevindt. Grondwatertrap VI hoort bij een droger gebied. Hiervoor geldt dat de GHG zich tussen 40 en 80 cm - mv bevindt en dat de GLG dieper ligt dan 120 cm - mv. De huidige polder bevindt zich in een vrijwel permanente kwelsituatie.

Om een toename van de kwel te voorkomen, worden bij aanleg van de westplas eisen gesteld aan de bodemafdichting.

Tijdens inundatie van de polder zal de grondwaterstand (tijdelijk) toenemen. De maatregelen hebben geen effect op de kwaliteit van het grondwater.

¹⁰ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder, Basisrapport Rivierkunde en Basisrapport Geohydrologie.

Rivier en Scheepvaart

In de huidige situatie is de Overdiepse Polder door middel van een primaire waterkering beschermd tegen hoog water op de Bergsche Maas. Deze waterkering met een hoogte van circa NAP + 6 m sluit aan de benedenstroomse zijde aan op een gronddepot (overschot grond uit de aanleg van de Bergsche Maas) met een hoogte van circa NAP + 5 m. De primaire waterkering steekt bij de keersluis 'Schipdiep' het Oude Maasje over. Langs het Oude Maasje ligt een lagere waterkering.

In de huidige situatie geldt er voor de binnendijks gelegen landbouwgronden van de Overdiepse Polder op grond van de Wet op de waterkering een veiligheidsnorm van 1/2000 per jaar (dijkringgebied 35). Het project voorziet in de aanleg van een nieuwe primaire waterkering aan de zuidzijde van de polder. Na de afronding het project vormen de landbouwgronden ten noorden van de nieuwe primaire waterkering een onderdeel van het winterbed van de Bergsche Maas. Zij liggen dan buitendijks met een gemiddelde kans op overstroming van 1/25 per jaar.

De nieuwe primaire waterkering vervangt in de nieuwe situatie de bestaande primaire waterkering als onderdeel van het dijkringgebied 35 volgens de Wet op de waterkering. De verlegging van een primaire waterkering vergt normaliter het vaststellen en goedkeuren van een dijkverleggingsplan op grond van deze wet. Bij het in werking treden van de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat deze procedure niet van toepassing is indien er sprake is van een provinciaal inpassingsplan. In overleg met het waterschap Brabantse Delta (belast met het dijkbeheer in dijkringgebied 35) is besloten om in deze situatie een dergelijk dijkverleggingsplan als bijlage bij het voorliggende inpassingsplan te voegen en als basisdocument te gebruiken voor de keurontheffing van het waterschap.

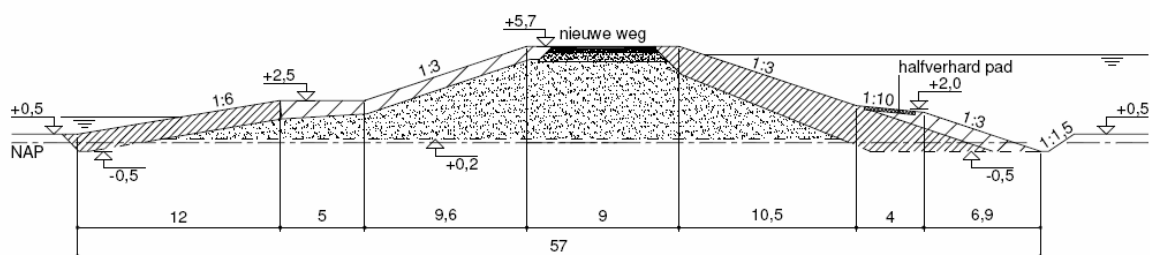
Het dijkverleggingsplan¹¹ bevat een uitvoerige verantwoording van het dijkontwerp op basis van de wettelijke veiligheidsnorm van 1/2000 per jaar en de gebruikelijke ontwerpregels. De nieuwe primaire waterkering volgt uit landschappelijke overwegingen een strak, gestileerd tracé. De hoogte van de nieuwe waterkering is gebaseerd op de waterstandsprognoses over 50 jaar en verloopt als volgt:

Kilometerraai	246 (west)	245	244	243	242	241	240 (oost)
Hoogte waterkering (in m + NAP)	5,0	5,2	5,4	5,6	5,7	5,7	5,7

Tabel: berekende dijktafelhoogtes

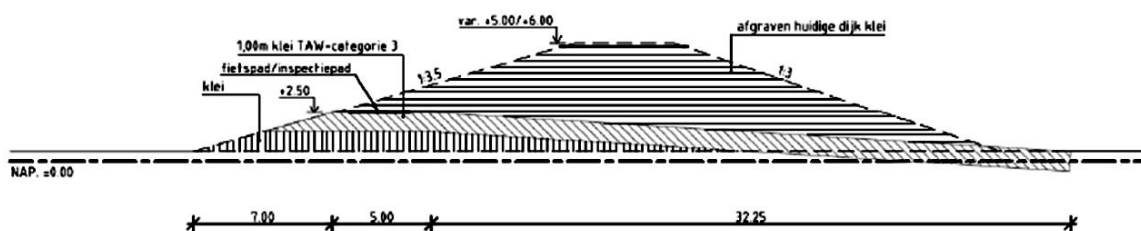
In onderstaande figuur is het principeprofiel van de nieuwe waterkering aangegeven. Het inpassingsplan voorziet in een planologische regeling om de aanleg van de nieuwe primaire waterkering op basis van het dijkverleggingsplan mogelijk te maken. Hiertoe is het ruimtebeslag van de waterkering op basis van het dijkverleggingsplan op de plankaart aangegeven onder de bestemming 'Waterstaat-Waterkering'. In de planregels is geregeld dat de minimale hoogte van de primaire waterkering ten minste 5,00 m + NAP bedraagt.

¹¹ Bron: Dijkverleggingsplan Overdiepse Polder, d.d. 14 april 2009

Figuur: principeddoorsnede primaire waterkering

De wettelijke status van de huidige primaire waterkering komt in de nieuwe situatie te vervallen. Voor de verlaagde kering - ook wel genoemd tussenkade - geldt een vaste ontwerphoogte van 2,50 m + NAP. Dit komt overeen met een overstromingsfrequentie van 1/25 per jaar. Het beheer komt in handen van Rijkswaterstaat. Door toepassing van een flauw binnentalud wordt schade als gevolg van het overstromen beperkt. In de onderstaande figuur is het principedwarsprofiel van de tussenkade opgenomen. Het ruimtebeslag van de tussenkade volgens dit ontwerp is in het inpassingsplan als noordelijke waterkering eveneens opgenomen in de bestemming 'Waterstaat-Waterkering'. In de planregels is de ontwerphoogte van 2,50 m + NAP opgenomen.

Figuur: principeddoorsnede tussenkade (noordelijke waterkering)

De terpen worden hoogwatervrij aangelegd, maar zijn na het verlagen van de huidige primaire waterkering, formeel wel buitendijks gelegen. Het bovenvlak van de terpen is gebaseerd op een waterstand met een overschrijdingsfrequentie die over 100 jaar wordt verwacht. Dit is 0,30 m hoger dan de aangrenzende primaire waterkering (bij het dijkontwerp is uitgegaan van een zichtperiode van 50 jaar).

In het geval dat de polder meestroomt, is geconcludeerd dat een kleine hoeveelheid slib de polder worden ingevoerd en hierin wordt afgezet. Op basis van onderzoek naar de aanslibbing van de uiterwaarden van de Rijn, is het aannemelijk dat het slechts om enkele mm gaat. Bij een overstromingsfrequentie van gemiddeld eens in de 25 jaar is dit te verwaarlozen.

Het projectontwerp leidt tot veranderingen in de waterstanden en stroomsnelheden. Dit leidt echter niet tot gevolgen voor de scheepvaart. De vaarwegen blijven primair in gebruik voor scheepvaartverkeer, ook in de toekomst.

Woonschepen

Met het oog op de gewenste ruimtelijke kwaliteit en functies van het gebied (natuurwaarden) is er reden om ligplaatsen voor woonschepen aan de Gantel (op termijn) op te heffen. Op basis van bestaand recht en door de gemeente Waalwijk gewekte verwachtingen wordt één ligplaats mogelijk gemaakt door middel van een persoonsgebonden overgangsrecht. Ingeval bewoning door de

desbetreffende persoon en/of zijn huishouding wordt beëindigd, zal continuering van wonen door andere personen in een woonschip vallen onder strijdig gebruik ex art. 7.10 Wro..

4.6. Geluid¹²

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden zich langs alle wegen zones, met uitzondering van die wegen waar een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt en die wegen die deel uitmaken van een woonerf. Buiten de bebouwde kom bedraagt de zonebreedte voor tweestrookswegen die, gerekend vanuit de as van de weg, aan weerszijden van de weg in acht moet worden genomen 250 m. Daarmee liggen de te realiseren woningen binnen de zone van de Overdiepsekade. Behoudens situaties waarbij door gedeputeerde staten of burgemeester en wethouders een hogere waarde is vastgesteld, geldt voor woningen binnen een zone als hoogst toelaatbare geluidsbelasting van de gevel 48 dB (Wet geluidhinder 2006). Bij het voorbereiden van een plan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op grond behorende bij een zone, dienen burgemeester en wethouders een akoestisch onderzoek in te stellen. Indien de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde van 48 dB te boven gaat, kunnen, mits gemotiveerd, burgemeester en wethouders een hogere waarde vaststellen (artikel 83 van de Wet geluidhinder).

De maximale snelheid ter plaatse van de toekomstige nieuwe woningen bedraagt 60 km/uur. In de berekeningen is daarom uitgegaan van 60 km/uur voor licht, middel en zware motorvoertuigen.

Er is geen informatie bekend over de verkeersintensiteiten van de Overdiepsekade. Daarom is er gebruik gemaakt van verkeersgegevens (peiljaar 2007), aangeleverd door de gemeente Waalwijk, die gelden voor de Veerweg. De Veerweg is haaks op de Overdiepsekade gelegen, naar verwachting zijn deze verkeersintensiteiten hoger dan ter plaatse van de nieuwe woningen aan de Overdiepsekade. Gezien de omgeving zal de groei van verkeer in de toekomst zeer beperkt zijn. De verkeerscijfers Veerweg (peiljaar 2007) zijn daarom gebruikt voor Overdiepsekade 10 jaar na realisatie.

In artikel 110g van de Wet geluidhinder is geregeld dat de minister van VROM kan bepalen dat in de berekening van de geluidsbelasting een correctie moet worden meegenomen omdat het verkeer in de toekomst, als gevolg van strengere eisen aan voertuigen en banden. Het onderhavige akoestisch onderzoek is gebaseerd op het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006. Ingevolge artikel 3.6 van dit voorschrift bedraagt de aftrek bij wegen met een representatief te achten snelheid van 70 km/uur of meer, 2 dB en 5 dB bij wegen met een lagere snelheid. Op de berekende waarden van de heersende en toekomstige geluidsbelastingen, wordt de van toepassing zijnde aftrek toegepast. De representatieve snelheid op de Overdiepsekade bedraagt 60 km/uur. De gehanteerde aftrek bedraagt derhalve 5 dB.

De geluidsbelasting ten gevolge van het wegverkeer ter plaatse van de toekomstige woningen aan de Overdiepsekade bedraagt maximaal 46 dB op 5,0 meter hoogte. De berekende geluidsbelasting is lager dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

¹² Bron: Notitie akoestisch onderzoek Overdiepse Polder, Witteveen+Bos, 2 december 2008.

Conclusie

De berekende geluidsbelasting ter plaatse van de woningen op terpen aan de Overdiepsekade ten gevolge van het wegverkeer (Overdiepsekade) op de dijk bedraagt maximaal 46 dB. De berekende geluidsbelasting is lager dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

4.7. Bodem¹³

Bodemopbouw in het plangebied

De ondiepe bodemopbouw wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van kalkrijke poldervaaggronden (rivierkleigronden) en varieert van lichte zavel langs de waterkering langs het Oude Maasje tot zware zavel en lichte klei in de rest van de polder.

De diepere ondergrond van het hele studiegebied is vrij uniform opgebouwd. Uit de opbouw van de diepere bodemlagen blijkt dat in de Overdiepse Polder een deklaag aanwezig is van enkele meters dikte. Deze deklaag bestaat voornamelijk uit klei tot een diepte van ongeveer 2 m –mv. Daarnaast wordt tussen 2 en 4 m –mv ook veen aangetroffen. Onder de deklaag is een watervoerend pakket aanwezig met een dikte van circa 25 tot 35 m. Het pakket bestaat uit grofzandige en grindige lagen. Het watervoerende pakket wordt aan de onderzijde afgesloten door een dikke scheidende laag die bestaat uit klei en slibhoudend zand. Direct ten zuiden van het Oude Maasje is de bodemopbouw (zowel diep als ondiep) vergelijkbaar met de bodemopbouw in de polder.

Bodemonderzoek

Uit het uitgevoerde historisch bodemonderzoek blijkt dat de bodemkwaliteit op grote delen vrijwel schoon is. Enkele locaties zijn verontreinigd. In de onderzochte delen van het gebied zijn geen ernstige bodemverontreinigingen aangetoond. In de uiterste westpunt is in de bodem een ernstige verontreiniging met minerale olie aangetoond. Deze verontreiniging is gesaneerd en niet langer aanwezig.

Uit de historisch onderzoeken blijkt dat nagenoeg alle boerderijen boven- of ondergrondse opslagtanks hebben voor HBO (huisbrandolie) of diesel. Tevens zijn veel opstallen verdacht voor het voorkomen van asbest. In de bodem/op het maaiveld is echter geen asbest waargenomen. De bodem op de erfpercelen is niet verdacht voor verontreinigingen met asbest.

Uit het oriënterend bodemonderzoek ter plaatse van het te ontgraven depot aan de westzijde van de locatie is naar voren gekomen dat er geen sprake is van verontreinigingen in het depot. De resultaten van de grondradar bevestigen dat er geen verdere onvolkomenheden te verwachten zijn. Uit boringen is gebleken dat het materiaal in het depot uit overwegend fijn zand tot silt bestaat.

De gemiddelde bodemkwaliteit is op basis van de beschikbare gegevens goed. Naar verwachting zal alleen bij de erfpercelen grond van minder geschikte kwaliteit vrijkomen. Om de erfpercelen een vergelijkbare bodemkwaliteit als de omliggende landbouwgrond te geven zullen saneringsmaatregelen nodig zijn ongeacht of er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

¹³ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder, Basisrapport Bodem.

Langs de ontsluitingsweg Overdiepsekade/Overdiepse Polderweg is sprake van een verontreiniging. De verontreiniging is aanwezig in een smalle zone naast de weg en zal bij deze herinrichting meegenomen en gesaneerd worden.

Verontreinigingen in de polder zijn aanwezig in de overige vrijkomende grondstromen van de wegen, bermen en het inspectiepad op de huidige primaire dijk. Het asfalt binnen de polder is (deels) teerhoudend. Het teerhoudende asfalt dient gescheiden van het overige asfalt en verhardingsmateriaal verwijderd en afgevoerd te worden. Het onderliggende zand is niet verontreinigd. De huidige resultaten geven een indicatie van de kwaliteit van de vrijkomende verhardingen. Aanbevolen wordt om in de uitvoeringsfase de kwaliteit van de wegverharding conform de NEN protocollen nader te onderzoeken. Gezien de homogene opbouw van het asfalt is het echter niet de verwachting dat hier afwijkende resultaten uit komen.

De bermen langs de (weg) Overdiepsekade tussen de Graafseweg en de Poolseweg zijn ernstig verontreinigd. Hier is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met PAK(10). Deze verontreiniging zal tijdens de verwijdering van de ontsluitingsweg gesaneerd moeten worden volgens een goedgekeurd saneringsplan.

4.8. Luchtkwaliteit¹⁴

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt.

Voor de beoordeling van de effecten op de luchtverontreiniging van het project rivierverruiming Overdiepse Polder wordt onderscheid gemaakt in de eindsituatie en de situatie ten tijde van de aanlegwerkzaamheden.

In de situatie na de rivierverruiming Overdiepse Polder zijn geen veranderingen in de luchtkwaliteit, anders dan op grond van de autonome ontwikkeling te verwachten, aan de orde. In de eindsituatie is geen sprake van een toename van voor de NO₂- en PM₁₀ (fijn stof) emissierelevante activiteiten zoals wegverkeer, scheepvaartverkeer en landbouwactiviteiten. Op grond hiervan kan gesteld worden dat het project op zichzelf 'niet in betekenende mate' bijdraagt. Er is dan ook geen onderzoek nodig naar de luchtkwaliteit in de eindsituatie.

Ten tijde van de uitvoering vinden diverse NO₂- en PM₁₀- emissie relevante activiteiten plaats zoals:

- inzet installaties (verbrandingsemissies);
- werkverkeer t.b.v. aan- en afvoer binnen projectgebied van grond/klei/zand (verbrandingsemissies en verstuivingemissies);
- scheepvaartverkeer t.b.v. aan- en afvoer van grond.

¹⁴ Bron: Rapport Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder, Onderzoek Luchtkwaliteit, Witteveen + Bos d.d. 19 december 2008.

Er is daarom een onderzoek uitgevoerd naar de luchtkwaliteit tijdens de uitvoeringswerkzaamheden.

Hieruit blijkt dat de uitvoeringswerkzaamheden een beperkte invloed hebben op zowel de jaar- als uurgemiddelde concentraties NO₂ en ruimschoots wordt voldaan aan de wettelijke luchtkwaliteitseisen (art. 5.16 Wm)

De invloed van de uitvoeringswerkzaamheden op zowel de jaar- als daggemiddelde concentraties PM₁₀ is aanzienlijk. Dit wordt met name veroorzaakt door het verstuiwend bodemstof door het rijden van werkverkeer over de wegen. Door het doelmatig nat houden/besproeien van de wegen kan een reductie in de verstuiwingsemissie worden behaald van 75%. Met deze maatregel kan in 2011 naar verwachting worden voldaan aan de luchtkwaliteitseisen volgens artikel 5.16 van de Wet milieubeheer.

4.9. Externe veiligheid

In de polder is op enkele plaatsen een propaantank aanwezig, zo blijkt uit de onderstaande Risicokaart.

Bron: www.brabant.nl (24 april 2008)

In Waspik is een bedrijf gevestigd dat corrosieve grondstoffen en eindproducten opslaat in een gebouw. De risicocontour reikt net niet tot voorbij het Oude Maasje, zoals uit de kaart blijkt. Uit de Risicoatlas hoofdvaarwegen Nederland van Rijkswaterstaat (februari 2003) blijkt dat er geen risico is ten gevolge van vervoer van gevaarlijke stoffen over de Bergsche Maas.

Explosieven

In het Basisrapport explosieven (7 januari 2008) wordt geconcludeerd dat er in de gehele polder een verhoogd risico is op het aantreffen van conventionele explosieven (CE). In alle gebieden waar grondverzet binnen de polder plaatsvindt, wordt daarom momenteel onderzoek uitgevoerd gericht op het voorkomen van conventionele explosieven.

4.10. Kabels en leidingen¹⁵

De kabels en leidingen binnen de Overdiepse Polder zijn gericht op de bewoners en hebben geen regionale functie. Er zijn geen doorgaande kabels en leidingen aanwezig binnen het plangebied. Hoogspanningslijnen zijn aanwezig ten zuiden van het Oude Maasje. Dit betreft een 150 kV traject lijn 1518 traject Geertruidenberg - Waalwijk. De indicatieve zone voor dit traject (waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla) bedraagt 80 m. Hiermee komt de noordrand van de indicatieve zone ten zuiden van het Oude Maasje te liggen.

Al sinds de jaren vijftig is de Overdiepse Polder voor de helft gelegen onder het laagvlieggebied Maas / Waal. Dit gebied beslaat globaal het hele rivierengebied ten oosten van de rijksweg A27. De begrenzingen lopen officieel via rechte lijnen, maar de in de praktijk gebruikte grenzen lopen langs de grote wateren.

Er zijn geen straalpaden van Defensie of de KPN aanwezig binnen het plangebied.

4.11. Hinder van bedrijvigheid

In de polder zijn agrarische bedrijven gevestigd. Agrarische bedrijven kennen op basis van de handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' van de VNG een richtafstand van 100 meter voor rundveebedrijven en 200 meter voor meer intensieve bedrijven. Akkerbouwbedrijven kennen een richtafstand van 30 meter.

Op basis van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv, 2007) gelden stanknormen (berekend middels een verspreidingsmodel) voor bedrijven met omrekendieren (bijv. varkens, kippen, schapen en geiten) en vaste afstandsnormen voor bijvoorbeeld melkvee en paarden. De vaste afstand voor melkveebedrijven bedraagt 50 m.

De afstand tussen de woning van het recreatiebedrijf en het meest dichtbij gelegen bouwvlak bedraagt meer dan 100 m, zodat er op dit punt geen problemen met de uitvoerbaarheid zijn te verwachten.

4.12. Landbouw¹⁶

De agrarische bebouwing in de polder wordt gesloopt. Negen agrarische bedrijven worden verplaatst naar terpen tegen de nieuwe waterkering aan. Overige bedrijven worden verplaatst naar elders. De combinatie van landbouwkundig gebruik en ruimte voor water is uitgangspunt. Gekoppeld aan de herinrichting vindt ook een herverkaveling plaats. De terpen - met uitzondering van de meest westelijk gelegen terp waarvan de omvang circa 2,0 ha bedraagt - krijgen een omvang van circa 2,25 ha waarmee voldoende ontwikkelingsmogelijkheden zijn in de toekomst.

De nieuw ingerichte polder biedt goede mogelijkheden voor een toekomstbestendige melkveehouderij. Ook akkerbouw blijft mogelijk voor zover er tussen 1 november en 1 april geen gewassen of gewasresten hoger dan 30 cm in de polder aanwezig zijn. Voor zover deze laatste bepaling leidt tot vermindering van de huidige akkerbouwmogelijkheden kan een aanvraag tot tegemoetkoming in planschade worden ingediend.

Verder zijn geen significante verontreinigende effecten op de Bergsche Maas en de Biesbosch te verwachten. Ook de risico's van inundatie op de voedselveiligheid en het risico op een afzetverbod zijn klein.

¹⁵ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder. Basisrapport kabels en leidingen.

¹⁶ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder. Basisrapport Landbouw

4.13. Recreatie¹⁷

Door het gebied loopt een aantal gemarkeerde fietsroutes. De oversteekmogelijkheden over de Bergsche Maas en het Oude Maasje (alleen voor voetgangers en fietsers) spelen hierbij een belangrijke rol. Er zijn veren over de Bergsche Maas en het Oude Maasje waar voetgangers en fietsers gebruik van kunnen maken. De Overdiepse Polder is opgenomen in het fietsknooppuntensysteem van de Wijde Biesbosch. De bewegwijzerde LF9-NAP fietsroute van Nieuweschans naar Breda en de Rondrit Langstraatroute lopen door de polder. Het wegennet is geasfalteerd. De polder leent zich daardoor in de huidige situatie in het bijzonder voor fietsrecreatie. In de polder is de infrastructuur voor wandelaars zeer beperkt. Gekoppeld aan de nieuwe ontwikkelingen zijn uitbreidingen van de recreatieve routes mogelijk.

In het midden van de Overdiepse Kade, tegenover de Kerkvaart, was voorheen het Waspiks Veer. Sinds de aanleg van de nabijgelegen Abraham Kampbrug in 1978 is het veer uit de vaart genomen en heeft de ondernemer zich gericht op het exploiteren van een scheepswerf en een jachthaven. Daarnaast vindt reparatie en nieuwbouw van boten plaats. Deze functie blijft ook in de toekomst gehandhaafd.

¹⁷ Bron: Planstudie Rivierverruiming Overdiepse Polder. Basisrapport Recreatie

5. Juridische toelichting

5.1. Juridische planopzet

Het inpassingsplan is opgesteld aan de hand van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 (SVBP2008). In vergelijking met de voorganger van de SVBP2008 is een aantal verschillen te benoemen:

- De SVBP2008 kent een limitatief stelsel van hoofdbestemmingen;
- Er is een limitatief stelsel aan functie- en bouwaanduidingen;
- Aanduidingen worden op de plankaarten weergegeven door middel van een vlak;
- De SVBP2008 kent een aantal standaarden met betrekking tot de begrippenomschrijving en de wijze van meten;
- Het besluit ruimtelijke ordening kent een verplichte anti-dubbeltelbepaling en voorziet tevens in een verplichte standaard voor overgangsrechtelijke regels.

Daarnaast bevat de SVBP2008 nieuwe terminologie, waarvan de verschillen met het oude regime in onderste tabel uiteen zijn gezet:

Terminologie bestemmingsplannen voor SVBP2008	Terminologie SVBP 2008
Paragraaf 1 Inleidende bepalingen	Hoofdstuk 1 Inleidende regels
Paragraaf 2 Bestemmingen	Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels
Paragraaf 3 Algemene bepalingen	Hoofdstuk 3 Algemene regels
Slotbepaling	Slotregel
Bepaling(en)	Regel(s)
Voorschriften	Planregels
Aangegeven	Aangewezen
Bebouwingsnormen	Bouwregels
Gebruiksregels	Specifieke gebruiksregels
Vrijstelling	Ontheffing
Nokhoogte	Bouwhoogte

Naast de standaarden van de SVBP2008 is bij het opstellen van het inpassingsplan aansluiting gezocht bij de bestemmingsplansystematiek van de gemeente Waalwijk. Desalniettemin bleek - vanwege het unieke karakter van het inpassingsplan en het inrichtingsplan- het onontkoombaar om op aspecten van onder andere bouw- en gebruiksregels van de Waalwijkse regeling af te wijken.

5.2. Bestemmingswijzer

5.2.1 Agrarisch met waarden (AW)

Ter bescherming van de aanwezige landschappelijke waarden in het agrarisch gebied is een bestemming 'Agrarisch met waarden' in het inpassingsplan opgenomen. Door middel van een gebiedsaanduiding is extra nadruk gelegd op de natuurontwikkelingsgebieden in de uiterwaarden tussen de tussenkade en de Bergsche Maas.

Tevens is voor deze gebieden een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de functieverandering van 'Agrarisch met waarden' naar 'Natuur'.

Voorts zijn bouwregels opgenomen om enerzijds agrariërs voldoende flexibiliteit te bieden in de agrarische bedrijfsvoering, anderzijds zijn deze opgesteld ter waarborging van landschappelijke inpassing van de bebouwing. Derhalve is een aanduiding opgenomen waar de bedrijfswoning moet worden gebouwd. Door een flexibele verbale regeling is bepaald dat de bedrijfsbebouwing moet worden gebouwd vanaf een 'onzichtbare' lijn gemeten vanaf (het verlengde van) de achtergevel van de woning vermeerderd met 7 meter indien bouwvlakken op niet meer dan 100 m afstand van elkaar zijn gelegen, dan wel 10 m indien bouwvlakken op meer dan 100 m van elkaar zijn gelegen.

5.2.2 Maatschappelijk – Militair oefenterrein (M-MO)

De voor Maatschappelijk – Militair oefenterrein aangewezen gronden zijn bestemd voor militaire doeleinden. De bestaande bebouwing is daarbij positief bestemd. In de bestemming zijn bouwvlakken opgenomen waarmee uitbreiding van bebouwing mogelijk is. In de algemene regels is voor het gebied een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van de wijziging naar de bestemming 'Natuur'.

5.2.3 Natuur (N)

De uiterwaarden hebben een belangrijke natuurfunctie, delen hiervan zijn ook aangewezen als EHS. Binnen deze gebieden is momenteel geen bebouwing aanwezig en is ook geen bebouwing voorzien. De natuurbestemming dient aan te sluiten op de vigerende bestemmingsplannen. Verder maakt het inpassingsplan een natuurvriendelijke inrichting van de strook langs het Oude Maasje, de Dussensche Gantel en de waterplas mogelijk.

De ligplaats van het woonschip aan de Dusselsche Gantel ligt in de bestemming Natuur met een nadere plaatsbepaling door middel van de aanduiding 'woonschepenligplaats'. Het gebruik van het woonschip is echter niet geregeld in de bestemming Natuur, maar door een persoonsgebonden overgangsrecht in artikel 16 lid 16.3.

5.2.4 Recreatie - Jachthaven (R-JH)

De bestaande jachthaven met de daarbij behorende voorzieningen is ondergebracht in de bestemming 'Recreatie-Jachthaven'. De bestaande bedrijfsbebouwing is positief bestemd. Voor de bedrijfswoning en de bijgebouwen behorend tot de bedrijfswoning zijn de bouwregels van de bestemming 'Agrarisch met waarden' overgenomen.

5.2.5 Verkeer (V)

De in het gebied aanwezige gebiedsontsluitingswegen zijn als zodanig bestemd. Bepaald is dat het aantal rijstroken ten hoogste 2 bedraagt.

5.2.6 Water (WA)

Het Oude Maasje en de Bergsche Maas krijgen een eigen bestemming 'Water'. De overige watergangen, zoals sloten en greppels, worden meegenomen als functie binnen de desbetreffende hoofdbestemming. Dat zal voornamelijk 'Agrarisch met waarden' zijn.

Ten behoeve van de bestemming Recreatie – Jachthaven zijn door middel van de aanduiding 'aanlegsteiger' 320 ligplaatsen voor vaartuigen toegestaan.

5.2.7 Waterstaat-Waterafvoergebied (WS-WG)

In de dubbelbestemming Waterstaat – Waterafvoergebied wordt het afvoeren en bergen van water mogelijk gemaakt. De bestemming is van toepassing op een groot deel van de gronden in de

Overdiepse Polder. Het gebruik van gronden ten behoeve van opgaande teelten is in de maanden november tot april niet toegestaan. In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bepaling te laten vervallen in geval vervangende (sectorale) wetgeving het verbod voldoende verzekerd.

5.2.8 Waterstaat – Waterkering (WS-WK)

Het inpassingsplan voorziet in de aanleg van een zuidelijke primaire waterkering en het behoud van de huidige waterkering. De huidige waterkering (tussenkade) zal worden afgegraven tot een hoogte van circa 2,50 m + NAP. Het inpassingsplan verzekert deze hoogte.

De hoogte van de nieuw aan te leggen primaire waterkering is in het inpassingsplan opgenomen en bedraagt ten minste 5,00 m + NAP.

In het kader van rechtszekerheid is ervoor gekozen om minimale dijkhoogten in het inpassingsplan te waarborgen. In het geval het profiel van beide dijken is opgenomen in een legger (vervangend instrument), kan de gemeente door middel van het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid de bepaling uit de bestemming laten vervallen.

5.2.9 Algemene regels

Ter bescherming van de aanwezige waarden in het plangebied is een aanlegvergunningstelsel opgenomen.

Aangezien de maatvoeringen voor bebouwing in het inpassingsplan ruim zijn toegekend, is afgezien van het opnemen van een algemene afwijkmogelijkheid van 10%. Wel is een algemene ontheffing opgenomen voor overschrijding van bouw- en aanduidingsgrenzen met 10 m indien meetverschillen dit noodzakelijk maken.

5.2.10 Anti-dubbeltelbepaling, overgangs- en slotregels

De anti-dubbeltelbepaling en de overgangsrechtelijke bepalingen zijn overgenomen conform de regelingen uit het Bro. De van voor 1 juli 2008 daterende strafbepaling uit de WRO is vervangen door de regeling ex art. 7.10 Wro.

5.3. Plantoetsing en handhaving

Op het moment dat het inpassingsplan rechtskracht verkrijgt, wordt het geacht deel uit te maken van het bestemmingsplan of de bestemmingsplannen waarop het inpassingsplan betrekking heeft. Voor het onderhavige inpassingsplan betekent dit dat plantoetsing en planhandhaving een taak van de gemeenten Waalwijk en Geertruidenberg zijn.

Zoals aangegeven, is getracht zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de bestemmingsplansystematiek van de gemeente Waalwijk. Hieronder zal een korte vergelijking van bestemmingsplanonderdelen worden weergegeven;

Regeling bedrijfswoningen

Op de plankaart van het inpassingsplan is conform de regeling SVBP2008 gekozen voor de aanduiding 'bedrijfswoning' door middel van een aanduidingsvlak. In de bouwregels is de verdere situering van de bedrijfswoning geregeld (in de planregels 'hoofdgebouw'). De regeling heeft daardoor raakvlakken met het 'variabele bouwvlak principe' zoals geregeld in de Beleidsnotitie buitengebied Waalwijk (hierna: BbW). Vanwege de specifieke inrichtingseisen voor het plangebied is gekozen voor afwijkende bouwregels. Bedrijfswoningen hebben een maximale inhoudsmaat van

750 m³ exclusief onderkeldering en eventuele aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen. Daarmee verschilt de regeling met de BbW, waar een maximale inhoudsmaat van 600 m³ voor bedrijfswoningen geldt. De maximale goot- en bouwhoogte bedragen respectievelijk 6 m en 12 m.

Regeling bijgebouwen

Bij het opstellen van het inpassingsplan is de bijgebouwenregeling grotendeels overgenomen conform de Beleidsnotitie buitengebied Waalwijk. In art. 1 Begrippen is een uiteenzetting gegeven van het begrip aan- en uitbouw en bijgebouw. Verder zijn de oppervlaktemaat en de maximale goot- en bouwhoogte 1 op 1 overgenomen uit de BbW.

Regeling bouwvlakken

In de bouwregels is bepaald dat het bouwperceel met inachtneming van de regels volledig mag worden bebouwd. Bedrijfsgebouwen moeten voldoen aan de gestelde bouwregels. De maximale goothoogte bedraagt 6 m en de maximale bouwhoogte 13 m.

6. Uitvoering

6.1. Handhaving

Bij het opstellen van het inpassingsplan voor de Overdiepse Polder spelen handhavingsmogelijkheden een belangrijke rol. Een goed inpassingsplan kenmerkt zich niet alleen door een goede beheerslaag en ontwikkelingsmogelijkheden, maar ook door heldere planregels en concreet toepasbaar handhavingsbeleid.

Handhaving van regels is van steeds groter belang. Hierbij wordt de praktijk van gedogen steeds vaker omgezet naar minder regels met een betere handhaving. Om deze reden is het noodzakelijk de bestaande situatie in het plangebied goed te inventariseren.

Het strikt handhaven van vergunningen, regels en procedures geeft duidelijkheid en maakt de samenleving veiliger. Het gedogen moet worden tegengegaan. Overbodige regels en onduidelijke regelgeving zijn daarom getracht zoveel mogelijk achterwege te laten.

6.2. Economische uitvoerbaarheid

Het inpassingsplan richt zich op de uitvoering van het rivierverruimingsproject Overdiepse Polder dat een onderdeel vormt van de PKB Ruimte voor de rivier. De investeringslasten voor de realisatie van dit programma - en daarmee ook van het dit project - zijn opgenomen in de rijksbegroting. Daarnaast zal het ministerie van Verkeer en Waterstaat met de betrokken beherende overheden afspraken maken over toename van beheerslasten als gevolg van de realisatie van het project. Tenslotte is in het Beleidskader 'Schadevergoeding Ruimte voor de Rivier voor nieuwe buitendijkse gebieden' een regeling opgenomen voor inundatieschade.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft de totale projectkosten (d.w.z. plan- en onderzoekskosten, vastgoedkosten en realisatiekosten) binnen het programmabudget voor dit project gereserveerd. De economische uitvoerbaarheid is hiermee gewaarborgd.

Tussen rijk en waterschap dient nog een overeenkomst te worden gesloten over toenemende beheer- en onderhoudskosten.

Gezien het feit dat de investeringslasten zijn opgenomen in de rijksbegroting, en het verhaal van kosten derhalve op die manier is verzekerd, heeft de provincie besloten om, met toepassing van het bepaalde in art. 6.12 lid 2 sub a Wro, geen exploitatieplan vast te stellen.

6.3. Planschade

Bij het opstellen van het inpassingsplan is getracht zoveel mogelijk rekening te houden met de belangen van alle betrokkenen en - voor zover mogelijk binnen de randvoorwaarden van de hoofddoelstellingen van het plan - met bestaande rechten van eigenaren/gebruikers in het plangebied.

Aan degene die als gevolg van het bepaalde in het inpassingsplan in de vorm van inkomensderving of een vermindering van de waarde van onroerende zaken schade lijdt of zal lijden wordt op aanvraag een tegemoetkoming toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd.

Waardevermindering en overstromingsschade in nieuwe buitendijkse gebieden

Voor eigenaren van en rechthebbenden op onroerende zaken op het moment van vaststelling van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier, die door uitvoering van een Ruimte voor de Rivier-maatregel buitendijks komen te liggen, is door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een beleidskader voor schadevergoeding vastgesteld. Dit beleidskader¹⁸ voorziet in volledige vergoeding van schade veroorzaakt door waardevermindering van onroerende zaken. Het beleidskader biedt betrokkenen de mogelijkheid om een overeenkomst met het rijk te sluiten. Het rijk verbindt zich daarin om onroerende zaken in nieuwe buitendijkse gebieden te allen tijde tegen de geldende binnendijkse waarde aan te kopen en om eventuele toekomstige overstromingsschade volledig te vergoeden.

Één rijksloket voor planschade

In het geval er geen overeenkomst als voorbedoeld met het rijk wordt gesloten, of als wel zo een overeenkomst is gesloten maar er anderszins sprake is van planschade, kan bij Gedeputeerde Staten een verzoek om planschade op grond van het bepaalde in artikel 6.1 juncto 6.6 Wet ruimtelijke ordening worden ingediend. De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat heeft evenwel de Beleidsregel schadevergoeding Ruimte voor de Rivier vastgesteld¹⁹, die de mogelijkheid biedt om verzoeken tot planschadevergoeding (en andere verzoeken om schadevergoeding) in verband met de uitvoering maatregelen in het kader van het programma Ruimte voor de Rivier bij één rijksloket in te dienen. Voor zover via het rijksloket door de staatssecretaris in vergoeding van planschade is voorzien, is een aanvraag om planschadevergoeding bij Gedeputeerde Staten niet meer voor toewijzing vatbaar omdat die vergoeding al anderszins is verzekerd.

Concluderend kan worden gesteld dat door voornoemde aanpak en afspraken de risico's op planschadeschadeclaims zijn beperkt en - indien toch sprake is van planschadeclaims - is voorzien in een adequate financiële regeling. Het aspect planschade staat derhalve de (economische) uitvoerbaarheid van het inpassingsplan niet in de weg.

6.4. Vaststelling bestemmingsplan

Het Inpassingsplan Overdiepse Polder is opgesteld ten behoeve van het realiseren van het rivierverruimingsproject Overdiepse Polder. Dit is als 'majeure' ontwikkelingsopgave opgenomen in de provinciale Interimstructuurvisie.

Overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening dient bij een inpassingsplan vastgesteld te worden tot welk tijdstip de uitsluiting van de bevoegdheid van de gemeenteraad om een bestemmingsplan voor de betrokken gronden vast te stellen, voortduurt.

De PKB Ruimte voor de Rivier gaat er van uit dat de maatregelen in 2015 gereed zijn. Om die reden hebben wij dit tijdstip bepaald op 1 januari 2016

¹⁸ Beleidskader 'Schadevergoeding Ruimte voor de Rivier voor nieuwe buitendijkse gebieden' (Regeling inundatieschade), ministerie van Verkeer en Waterstaat, d.d. 6 oktober 2008.

¹⁹ Beleidskader schadevergoeding Ruimte voor de Rivier, ministerie van Verkeer en Waterstaat d.d. 21 april 2009

7. Overleg ex art. 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

In het kader van het overleg ex art. 3.1.1 Bro is het voorontwerp inpassingplan voor overleg toegestuurd aan de betrokken overheid- en overleginstanties.

De nota van reactie en beantwoording is als bijlage 3 bij deze toelichting opgenomen.

8. Bijlagen

8.1. Bijlage 1: Overzicht rapporten

Basisrapporten

1. Basisrapport Landbouw (provincie Noord-Brabant, december 2008)
2. Basisrapport Rivierkunde (provincie Noord-Brabant, december 2008)
3. Basisrapport Geohydrologie (provincie Noord-Brabant, december 2008)
4. Basisrapport Landschap, cultuurhistorie en archeologie (provincie Noord-Brabant, december 2008)
5. Basisrapport Recreatie en overige gebruiksfuncties (provincie Noord-Brabant, december 2008)
6. Basisrapport Ecologie (provincie Noord-Brabant, december 2008)
7. Basisrapport Civieltechnische voorzieningen (provincie Noord-Brabant, december 2008)
8. Basisrapport Bodem (provincie Noord-Brabant, december 2008)
9. Basisrapport Kabels en leidingen (provincie Noord-Brabant, december 2008)
10. Basisrapport Explosieven (provincie Noord-Brabant, december 2008)

Overige documenten

11. Projectnota/MER (provincie Noord-Brabant, 16 december 2008) en aanvulling t.b.v. Commissie m.e.r.; Memo d.d. 19 februari 2009
12. Adviesnota variantkeuze (SNIP 2a, provincie Noord-Brabant, 16 maart 2007)
13. Adviesnota projectbesluit (SNIP 3 en 4, provincie Noord-Brabant, 13 mei 2008)
incl. aanvulling bij brief d.d. 30 september 2008, nr. 1450447
14. Dijkverleggingsplan (provincie Noord-Brabant, december 2008)
15. Integrale Structuurschets (provincie Noord-Brabant, 13 mei 2008)
16. Grondstromenplan (provincie Noord-Brabant, december 2008)
17. Uitvoeringsplan (provincie Noord-Brabant, december 2008)
18. Ruimtelijke kwaliteit; inrichtings- en vormgevingsaspecten (provincie Noord-Brabant, december 2008)
19. Kostenraming PRI (provincie Noord-Brabant, 13 mei 2008 + aanvulling oktober 2008)
20. Vergunningentoets (provincie Noord-Brabant, 9 maart 2007)
21. Marktscan (provincie Noord-Brabant, 14 januari 2008)
22. Toepassing coördinatieregeling Wro (provincie Noord-Brabant, 3 oktober 2008)
23. Nota van reactie en beantwoording (provincie Noord-Brabant, 16 december 2008)
24. Nota van zienswijzen Overdiepse Polder (provincie Noord-Brabant, 14 april 2009)
25. Nota van wijzigingen Inpassingsplan Overdiepse Polder (provincie Noord-Brabant, 14 april 2009)

Onderzoeksrapporten

26. Bodemkartering en bodemgeschiktheid Overdiepse Polder (Aequator Groen en Ruimte, juni 2007)
27. Landbouwmogelijkheden na inundatie in de polder (Aequator Groen en Ruimte, oktober 2007)
28. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende en gedeeltelijk karterende fase): rapport nr. 1624 (Raap, december 2007)
29. Waterhuishouding Overdiepse Polder: rapport nr. 4539170 (Tauw, 10 april 2008)
30. Akoestisch onderzoek: notitie HY277-1/nija4/415 (Witteveen + Bos, 2 december 2008)
31. Soortgericht onderzoek Overdiepse polder: rapport R001-4459560MGK-pda-V01-NL (Tauw, 15 december 2008)
32. Archeologisch vooronderzoek ter plaatse van westplas: rapport nr. 1834, (Raap, 23 januari 2009)
33. Onderzoek Luchtkwaliteit, notitie HT277-1/haam3/002 (Witteveen + Bos, 19 december 2008)

8.2. Bijlage 2: Dijkverleggingsplan

Dijkverleggingsplan d.d. 1 december 2008, gewijzigd d.d. 14 april 2009 (los bijgevoegd)

8.3 Bijlage 3: Nota van reactie en beantwoording bij voorontwerp

Voorontwerp Inpassingsplan en Inrichtingsplan; Nota van reactie en beantwoording
d.d. 16 december 2008

Rivierverruiming Overdiepse Polder; voorontwerp Inpassingsplan en Inrichtingsplan

Nota van reactie en beantwoording

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
ALGEMEEN				
1	Gemeente Waalwijk	1465033	De gemeente neemt met waardering kennis van het voorontwerp-inpassingsplan en kan zich vinden in de hoofdlijnen van het plan. De gemeente vertrouwt er op dat de lopende aanpassing op onderdelen zal passen binnen de kaders van de structuurschets en de beleidsnotitie Buitengebied. De gemeente heeft geen opmerkingen bij het voorontwerp-inrichtingsplan.	Voor kennisgeving aangenomen.
2	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Vraagt aandacht voor de extra beheerskosten die na realisatie voor het waterschap ontstaan. Het waterschap gaat er van uit dat deze voor rekening van het rijk komen en dat terzake een overeenkomst met het rijk gewenst is.	De provincie deelt het standpunt van het waterschap en zal dit inbrengen in de Stuurgroep Overdiep en voorleggen aan het rijk. Een en ander dient in de realisatiefase nader uitgewerkt te worden in een beheer- en onderhoudplan (op stellen door het waterschap).
3	Staatsbosbeheer	1466257	Gaat akkoord met het plan, met als nadrukkelijke voorwaarde dat de privaatrechtelijke compensatie goed en tijdig wordt geregeld. Verzoekt om aan te geven hoe hieraan invulling wordt gegeven.	De provincie zal de privaatrechtelijke compensatie zorgvuldig en tijdig regelen en hierover begin 2009 een overleg organiseren.
4	Gemeente Geertruidenberg		De gemeente spreekt de waardering uit voor de tot op heden verrichte werkzaamheden en stemt op hoofdlijnen in met het voorontwerp-inpassingsplan. De gemeente heeft geen opmerkingen bij het voorontwerp-inrichtingsplan.	Voor kennisgeving aangenomen.
VOORONTWERP-INPASSINGSPLAN (TEKST)				
1	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Ten aanzien van de begrippen: a. begrip 'waterkering' ontbreekt. b. begrip 'talud' is niet duidelijk. c. definitie begrip 'waterbekken' ontbreekt (zie ook art. 4).	ad a, b en c: begrippen zullen alsnog worden gedefinieerd
2	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Art. 3: op een deel van de terp is de keur van het waterschap van toepassing, hetgeen kan leiden tot beperkingen.	Een deel van de terpen bevindt zich inderdaad in (boven) de keurzone. Gezien de bijzondere situatie stelt de provincie voor dat het waterschap aan de bewoner/ondernemer eenmalig een algemene keurontheffing afgeeft voor de activiteiten die conform het inpassingsplan zijn toegestaan.
3	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Art. 9: voorstel tekstwijziging onder lid 1: "waaronder het bergen van overtollig water t.b.v. de verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen, met de daarbij behorende bouwwerken".	Het voorstel is overgenomen.
4	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Art. 10 (waterstaat-waterkering): a. nevenbestemming 'waterkering' is onduidelijk. De hoofdbestemming is 'waterkering'. b. lid 2: het verdient aanbeveling om de keur als instrument te noemen. c. lid 2: achter de onder a) vermelde zin de volgende tekst opnemen: "voor deze belangen zijn regels (ge- en verboden) opgenomen in de Keur van het waterschap Brabantse Delta". d. lid 3: voorstel om tekst als volgt te wijzigen: "Burgemeester en wethouders kunnen ..., mits dit niet strijdig is met de belangen van de waterkering. In	ad a: voorstel is niet overgenomen. Er is sprake van een dubbelbestemming. Het belang van instandhouding van de waterkering is via de planregels voldoende gewaarborgd. ad b, t/m d.: voorstel is niet overgenomen. De voorkeur gaat er naar uit om dubbele regelgeving te voorkomen en belangen die via andere regelgeving voldoende zijn gewaarborgd niet in de planregels op te nemen. Dit geldt ook voor verwijzing naar andere regelgeving.

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
			dat kader wordt er op gewezen dat voor het bouwen van bouwwerken ook vergunning van de waterbeheerder is vereist op grond van de Keur van het waterschap Brabantse Delta”.	
5	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Art. 12, lid 1 sub 1d: het is niet wenselijk dat voor deze werkzaamheden een aanlegvergunning nodig is. Kan eventueel onder punt 4d worden toegevoegd.	Het voorstel is overgenomen.
6	Vereniging ‘Belangengroep Overdiepse Polder’	1465670	Fundamenteel punt van kritiek is dat de bebouwingsregeling erg stringent is, waardoor er zeer weinig ruimte is voor eigen initiatief van de ondernemer. De vereniging is van oordeel dat de toekomstige ondernemer de vrijheid gegund moet worden om naar eigen inzicht zijn bouwblok in te richten, vanzelfsprekend binnen algemene randvoorwaarden die ook elders in Brabant gelden. De vrees dat hierdoor een bonte lappendeken zal ontstaan is ongegrond. De toekomstige bewoners zullen zich breed oriënteren op de meest optimale bedrijfstechnische inrichting van hun erf in combinatie met esthetische eisen. Het kan dus best zijn dat de ondernemers uiteindelijk tot dezelfde keuze komen als die in het voorontwerp worden voorgeschreven. Belangrijkste verschil is wel dat het dan primair een ondernemerskeuze betreft. Daarmee wordt recht gedaan aan de planologische functie van dit gebied: AHS Landbouw. Dus een gebied waar de landbouw zich ruim kan ontwikkelen, vanzelfsprekend binnen de algemene kaders van duurzaamheid. Onnodige betuttelende regelgeving is hier niet op zijn plaats en moet voorkomen worden.	De provincie benadrukt dat in het plan Overdiepse Polder van meet af aan gestreefd is naar een goed evenwicht tussen de belangen van Ruimte voor de rivier, van ruimtelijke kwaliteit en van een duurzaam agrarisch gebruik (met flexibiliteit t.a.v. de bedrijfseconomische ontwikkelingen).
7	Vereniging ‘Belangengroep Overdiepse Polder’	1465670	Art. 2 (lid g): hier wordt uitgegaan van een peil binnen de bouwvlakken op de terpen van 0,30 m boven de hoogte van de primaire waterkering. In eerdere concepten is echter uitgegaan van 0,50 m. Naar onze mening komt dat ook overeen met het hoogteverschil tussen de dijk en de terp. Wat is de reden om nu toch voor 0,30 m te kiezen?	Om misverstanden te voorkomen hebben wij in het ontwerp-inpassingsplan het ‘peil’ van het bouwvlak t.p.v. de terp gerelateerd aan de hoogte van de terp. Het getal van 0,30 m is het verschil tussen de terphoogte en de kruinhoogte van de nieuwe waterkering en correspondeert met de meest recente berekeningen in het bijbehorende dijkverleggingsplan.
8	Vereniging ‘Belangengroep Overdiepse Polder’	1465670	Art. 3: a. lid 1: onder c. is sprake van het behoud en herstel van cultuurhistorische waarden, waaronder de bakstenen duiker met schuif. De vereniging is van mening dat dit niet ten koste mag gaan van een goed waterbeheersysteem voor de gronden rondom de duiker en verzoekt dit te garanderen, bijvoorbeeld door een passage in de plantoelichting. b. lid 1: op p. 11 is aangegeven wat onder het doel ‘uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf’ wordt verstaan. Het tweede gedachtestreepje gaat in op opgaande teelten in het winterseizoen. Omdat niet omschreven is wat opgaande teelten zijn (wordt daaronder ook verstaan snijmaïs die in oktober nog niet is geoogst?) en gezien het inmiddels aangepaste aanlegvergunningstelsel (art. 12, tabel, kolom h) gaat de vereniging er van uit dat deze passage op blz. 11 geschrapt wordt. c. lid 1: de één na laatste alinea (randbeplantingen) levert bij lezing interpretatieverschillen op. Dat is ongewenst. Verzocht wordt om de tekst te verduidelijken, bijvoorbeeld aan de hand van een tekening. d. lid 2: onder a.1.a.1 wordt aangegeven dat de afstand van de bedrijfswooning tot enig bedrijfsgebouw op een aangrenzend bouwvlak minimaal 50 meter bedraagt. Voor zover dit bedrijfsgebouwen van derden betreft, kan men daarmee instemmen. Echter, bij letterlijke lezing kan de tekst geïnterpreteerd worden alsof de afstand tussen woning en de eigen bedrijfsgebouwen tenminste 50 meter moet bedragen. Immers, op	ad a: voorstel is overgenomen ad b: voorstel is overgenomen ad c.: de tekst is aangepast en in een dwarsprofiel op de plankaart nader aangeduid. ad d.: betreffende regeling is overbodig i.v.m. aanduiding van de bouwvlakken op de plankaart en is geschrapt.

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
			de plankaart is sprake van een aanduiding 'bouwvlak' en van een afzonderlijke aanduiding 'bedrijfswoning'. Om verwarring te voorkomen verzoekt de vereniging om de tekst aan te passen. e. lid 2: onder a.1.d. wordt ingegaan op de nokrichting van bedrijfsgebouwen. Wij zijn ons er van bewust dat we in de werksessies hebben aangegeven dat een noord-zuid-situering voor ligboxenstallen de voorkeur geniet, ondermeer vanwege de ventilatie. De kans is dan ook groot dat alle ondernemers voor deze situering kiezen. Het stoort ons echter dat deze situering dwingend wordt opgelegd. Daarmee wordt de ondernemer het middel uit handen geslagen om naar eigen inzicht een keuze te maken. Voor de overige bedrijfsgebouwen, zoals werktuigenbergingen, is er in het geheel geen dwingende reden om te kiezen voor een noord-zuid situering. De vereniging is van mening dat de ondernemer hier zelf een keuze moet kunnen maken, afhankelijk van zijn eigen voorkeur en zijn visie op een optimaal ruimtegebruik van zijn erf. Daar komt nog bij dat een oost-west situering veel betere kansen biedt voor het opwekken van duurzame energie met zonnecollectoren op de daken (zuidzijde is zonzijde). Wanneer ondernemers ook ten aanzien van de energiehuishouding op hun bedrijf een duurzaamheidstap willen maken, zou de overheid hen daarin moeten faciliteren. Dit mede gezien § 6.4 Duurzame energiehuishouding in de Paraplunota Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant. f. lid 2: eenzelfde opmerking t.a.v. ongewenste betutteling maakt de vereniging t.a.v. a.1.e: de dakvorm van bedrijfsgebouwen. Een zadeldak is inderdaad zeer gangbaar bij bedrijfsgebouwen, maar het gaat te ver dat dit dwingend wordt voorgeschreven. g. lid 2: de tabel op blz. 13 is niet volledig, in die zin dat in de 7e kolom een woord wordt gemist. Waarschijnlijk moet achter het woord 'maximale' het woord 'goothoogte' komen? h. lid 2: de dakhelling van bedrijfsgebouwen (eerste regel, laatste vak in de tabel op blz. 13) is onwerkbaar. Traditioneel hebben ligboxenstallen een dakhelling van ongeveer 24°. Nu de stallen in toenemende mate breder worden, wordt een hellingshoek van 20° steeds meer gangbaar, hoewel ook ligboxenstallen met dakhellingen van 18° voorkomen. Verzocht wordt de tabel zodanig aan te passen dat deze in de praktijk werkbaar is. i. lid 2: sub b.1. op blz. 13 geeft aan dat bouwwerken tenminste 3 meter achter het verlengde van de voorgevel moeten worden gebouwd. Hierdoor ontstaat veel loze ruimte, die niet op een andere manier nuttig aangewend kan worden in de bedrijfsvoering. De vereniging pleit er daarom voor dat bouwwerken direct vanaf (het verlengde van) de voorgevel opgericht mogen worden. Daarmee wordt recht gedaan aan een optimaal gebruik van de terp zonder dat daarmee de ruimtelijke kwaliteit geweld wordt aangedaan.	ad e.: het voorstel is niet overgenomen. De noord-zuid richting van de hoofdgebouwen geniet de voorkeur vanuit en ruimtelijke kwaliteit. Op het voorerf is er overigens de nodige vrijheid v.w.b. hoofd- en bijgebouwen. Overigens is in de ontwerpessies waaraan de bewoners/ondernemers hebben deelgenomen gebleken dat de noord-zuidrichting op het gebied van stalventilatie een aantal voordelen heeft ad f.: het voorstel is niet overgenomen. ad g.: dit is correct, in de tabel is de toevoeging 'breedte bedrijfswoning' weggevalen. ad h.: het voorstel is overgenomen. De minimale dakhelling wordt gewijzigd in 15°. ad i.: de tekst is verduidelijkt door deze te splitsen. Het voorstel op zich hebben wij niet overgenomen. Het betreft hier bv. de plaatsing van silo's. Omwille van ruimtelijke kwaliteit is het ongewenst deze direct achter de voorgevel te plaatsen.

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
9	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	Art 5: ten onrechte wordt de recreatieondernemer geen enkele ontwikkelingsmogelijkheid geboden. Het aantal ligplaatsen voor vaartuigen wordt beperkt tot het huidige aantal en de maximale oppervlakte aan bedrijfsbebouwing wordt bevroren tot de bestaande oppervlakte. Eventuele vervangende nieuwbouw krijgt te maken met een niet-werkbare goothoogte van 4 m. De vereniging wijst dit artikel met kracht af en verzoekt om in goed overleg met de betrokken ondernemer te komen tot regelgeving die het bedrijf voldoende toekomstperspectief biedt.	De provincie en gemeente Waalwijk hebben overleg gevoerd en de bestemming van het recreatiebedrijf aangepast zodat deze zowel recht doet aan het beoogde bedrijfsplan van van de ondernemer als de ruimtelijke kwaliteit van het plan.
10	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	Art. 9: alle cultuurgrond in de polder krijgt deze (mede)bestemming. De vereniging spreekt haar zorg uit voor de schadevergoeding en vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot eerder gemaakte afspraken m.b.t. volledige (dus 100%) schadeloosstelling en vreest dat dit artikel leidt tot de gebruikelijke nadeelcompensatie waarbij een deel van de schade voor rekening van de ondernemer komt. Daarnaast vindt de vereniging het onacceptabel dat de procedures bij nadeelcompensatieregelingen om daadwerkelijk schade te vergoeden vaak lang duren. Verwezen wordt verder naar de nieuwe Waterwet waarin sprake is van een gedoogplicht en waarbij de onduidelijkheid over de interpretatie van term 'onevenredig' tot uitvoeringsproblemen zal leiden. De vereniging verzoekt met klem om in het inpassingsplan de eerder gemaakte afspraken over volledige en snelle schadeloosstelling te herbevestigen en onrust bij de leden te voorkomen.	De vrees van de vereniging achten wij niet terecht. Op alle gronden die buitendijks komen te liggen, is de rijksschaderegeling Ruimte voor de rivier van toepassing. Deze heeft een privaatrechtelijk karakter. Kernpunten hieruit zijn 100% schadevergoeding bij inundatie en de mogelijkheid voor de ondernemers en hun erfopvolgers om het bedrijf tegen binnendijkse waarde aan het Rijk te verkopen. In de toelichting hebben wij hierover een passage toegevoegd. Overigens komt het Rijk naar verwachting begin 2009 met documentatie waarin e.e.a. nader uiteen wordt gezet.
11	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	Art. 12 (per e-mail van de projectleider d.d. 13 oktober 2008 is een nieuwe versie ontvangen van artikel 12. Het commentaar richt zich hierop): a. in de 1e kolom van de tabel worden 4 specifieke waarden benoemd. Afhankelijk van de aanwezige waarde zijn werken al of niet aanlegvergunningplichtig. Op de plankaart komen deze waarden echter niet als afzonderlijke entiteit terug. Daarmee wordt het voor de ondernemer onmogelijk om te beoordelen of hij wel of niet een vergunning moet vragen. Bovendien is het daardoor voor de gemeente onmogelijk om bij een aanvraag voor aanlegvergunning tot een objectieve besluitvorming te komen. Dat werkt subjectiviteit in de hand, hetgeen zeer ongewenst is. De vereniging is van mening dat een keuze gemaakt moet worden om of op de plankaart de aanwezige waarden concreet te begrenzen of de tabel te veranderen door de genoemde waarden te schrappen. b. Gebruikelijk is dat de beoordeling of werken en werkzaamheden op gronden met een dubbelbestemming waterberging toelaatbaar zijn, wordt overgelaten aan de waterbeheerder. De Keur van het waterschap is daarvoor het geëigende middel. De vereniging is van oordeel dat het zeer ongewenst is dat ondernemers zich tot twee loketten moeten wenden voor een vergunning en pleit er voor dat het waterschap in deze het primaat heeft en dat de gemeente hier een stapje terug doet. Dat betekent dan dat de onderste twee regels van de tabel geschrapt worden. c. De vereniging is van oordeel dat het scheuren van grasland (werk b) en het permanent omzetten van grasland in bouwland (werk f) niet aanlegvergunningplichtig dienen te zijn (normale cultuurmaatregelen die passen in de algemeen gangbare agrarische bedrijfsvoering). Noch voor	ad a. Dit is een terechte opmerking; aan het plan wordt een kaart toegevoegd met aanduiding van de relevante belemmeringen. ad b.: het voorstel is overgenomen. ad c. : het voorstel is overgenomen.

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
			het behoud van de openheid, noch voor het verkrijgen van een goede doorstroming in geval van waterberging is het scheuren of het blijvend omzetten van grasland in bouwland belemmerend. d. De kolommen h. en i. zijn nieuw. Vanwege het belang van de doorstroming van water alsook vanwege het behoud van openheid is er begrip voor dat beplanting van houtgewas hoger dan 2,50 meter alsook landschapselementen aanlegvergunningplichtig worden.	ad d. : voor kennisgeving aangenomen.
12	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	Algemene ontheffingsregels: in eerdere concepten was een artikel 'Algemene ontheffingsregels' opgenomen. Daarmee kregen B & W onder voorwaarden de mogelijkheid om ontheffing van voorschriften te verlenen die in concrete situaties als te dwingend worden ervaren. Onderdeel daarvan was de zogenaamde 10%-regeling. Dit artikel is in het nu voorliggende voorontwerp verdwenen. De vereniging pleit er nadrukkelijk voor om alsnog een dergelijk artikel op te nemen, omdat daarmee beter ingespeeld kan worden op ontwikkelingen zonder dat daarmee afbreuk wordt gedaan aan de in het plan beoogde doeleinden.	Het voorstel wordt niet overgenomen. Het uitgangspunt bij dit plan is om zoveel mogelijk rechtszekerheid bij recht te bestemmen. Het plan biedt voldoende structurele ruimte om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken. Er is geen aanleiding om daarnaast de 10 % regeling op te nemen. Overigens is in het ontwerp-plan wel in voorzien in algemene ontheffingregels om bouw- en aanduidingsgrenzen met max 10 m te verleggen indien de aanleg van infrastructurele werken dit noodzakelijk maakt.
13	Rijksoverheid (Defensie)	PM	Art. 6: a. lid 1: Defensie acht deze regeling onnodig restrictief en geen recht doen aan de bestaande situatie. De aanwezige bebouwing dient positief te worden bestemd. Het voorstel is om de toevoeging "... met de daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde ..." in zijn geheel te schrappen, dan wel door aan te geven dat naast bouwwerken ook gebouwen daarbij horen. b. lid 2: Het beperken van de bebouwing tot wat er nu staat is niet acceptabel. Een normale uitbreiding van het complex moet mogelijk zijn. Het voorstel is om een bouwvlak op te nemen, dan wel een maximale bebouwingsoppervlakte aan te geven.	ad a. het voorstel is overgenomen. ad b. het voorstel is overgenomen: in het plan wordt aangesloten bij hetgeen in het vigerende bestemmingsplan is toegestaan.
14	Rijksoverheid (Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM))	PM	a. Wijst op de hoge waardering van de dijken in de Overdiepse Polder als historisch-geografische elementen en verzoekt hier rekening mee te houden en deze in het plan op een adequate wijze te beschermen. b. Wijst er op dat geen archeologisch vervolgonderzoek nodig is, tenzij er bodemingrepen plaatsvinden die dieper gaan dan 1,5 m – maaiveld. De dienst verzoekt om zorg te dragen dat de bodem niet dieper geroerd wordt 1,5 m – maaiveld en dit op te nemen in een aanlegvergunning.	ad a. het voorstel wordt overgenomen ad b. Alleen ter plaatse van de westplas is sprake van ontgraving dieper dan 1,5 m – maaiveld. De uitkomsten van het lopende nader archeologisch onderzoek op deze locatie zullen wij in het definitieve plan verwerken .
VOORONTWERP-INPASSINGSPLAN (PLANKAART)				
1	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Het heeft de voorkeur om alle beschermingszones die bij de waterkering behoren te bestemmen als 'waterkering'.	De beschermingszones hebben wij opgenomen in de toegevoegde signaleringskaart.
2	Waterschap Brabantse Delta	1465318	Bestemming 'natuur' op het binnentalud kan strijdig zijn met de hoofdbestemming 'waterkering'.	Hier is sprake van een dubbelbestemming. De waterkering is door de opgenomen planregels en de keur van het waterschap voldoende beschermd.
3	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	Het noordoostelijk deel van het plangebied (Capelse Uiterwaard) heeft ten onrechte niet de aanduiding 'Waterstaat – waterbergingsgebied' gekregen.	Akkoord, wij hebben de plankaart op dit punt herzien.
4	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465670	De vereniging mist de schuin met de nieuwe primaire waterkering meelopende toegangen van de nieuwe weg op de dijk naar de te verleggen Veerweg.	Akkoord, wij hebben de plankaart op dit punt herzien.

Volgnr.	Afzender	Briefnr PNB	Inhoud reactie	Beantwoording
5	Rijksoverheid	PM	Defensie merkt op dat op de onteigeningskaart het onteigeningsgebied op het defensie terrein niet overeen stemt met het deel dat wordt afgegraven (zie de kaart bij het inrichtingsplan).	Dit is terecht opgemerkt. De onteigeningskaart is in het ontwerp-plan komen te vervallen.

VOORONTWERP-INRICHTINGSPLAN (TEKST)				
1	Waterschap Brabantse Delta	1465318	In het plan is nog het oude dwarsprofiel opgenomen. Waterschap gaat er van uit dat vervangen wordt door het gewijzigde profiel op basis van het ontwerp kader bij de Leidraad Rivieren.	Dit is juist, in het ontwerp-plan is het dijkprofiel vervangen door het nieuwe dijkprofiel conform het geactualiseerde dijkverleggingsplan dat als bijlage is opgenomen.
2	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	De vereniging spreekt haar waardering uit voor het nu voorliggende plan.	Voor kennisgeving aangenomen.
3	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	Blz. 15, afbeelding 3.3: a. de vereniging heeft de indruk dat aan de noordzijde van de nieuwe waterkering de strook tussen het halfverharde pad en de waterloop (6,9 m volgens het voorlopige dwarsprofiel) te breed is om de sloot vanaf dit pad goed te kunnen onderhouden. b. onduidelijk is wie eigenaar wordt van de waterloop en wie verantwoordelijk is voor het onderhoud daarvan.	ad a. De hoogte van het onderhoudspad (2,00 m+ NAP) is zo gekozen dat het pad na inundatie vrij snel droog valt maar tegelijkertijd in de normale situatie laag genoeg ligt om aanliggende sloot te kunnen onderhouden. ad b. De aanliggende sloot zal als leggerwatergang worden opgenomen en als zodanig overeenkomstig de keur van het waterschap door het waterschap worden onderhouden.
4	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	§ 4.3: onderhoud- en inspectiepaden zijn halfverhard. De vereniging pleit voor paden van betonplaten.	Het waterschap kiest voor een halfverharding waarbij er vanuit gegaan wordt dat de landbouwpercelen zoveel mogelijk via de openbare weg worden ontsloten. Het pad dient dus hoofdzakelijk voor het onderhoud van dijk en sloten van het waterschap. Als zodanig is deze verhardingsconstructie binnen het waterschap gebruikelijk en voldoende.
5	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	§ 5.2.1 (onderbemaling, laatste alinea): a. terecht is in het plan aangegeven dat het waterschap - in geval van grondruil - over de bestaande onderbemaling afspraken zal maken met de nieuwe eigenaar/gebruiker van het peilvak. b. de vereniging vraagt aandacht voor de ontwatering van de rondom dit peilvak liggende percelen. Deze moet in alle gevallen gegarandeerd zijn, met name ook bij het droogmaken van de polder na inundatie.	ad a. Voor kennisgeving aangenomen. ad b. In de polder is een peilbesluit van kracht. Het waterschap zal na inundatie de polder zo snel mogelijk proberen droog te krijgen om te kunnen voldoen aan de waterstanden vernoemd in het peilbesluit.
6	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	§ 5.3.2: het rivierbeheer strekt zich in de nieuwe situatie uit over de gehele Overdiepse Polder. De vereniging is van oordeel dat dit geen gevolgen mag hebben voor het grondgebruik van de polder, zoals dat nu gangbaar is. Verwezen wordt naar de opmerkingen over het aanlegvergunningstelsel in het voorontwerp inpassingsplan. Verzocht wordt om hierover een duidelijke uitspraak te doen, om onrust bij onze leden te voorkomen.	De periode waarin een maximale hoogte voor gewassen is vastgelegd, zal privaatrechtelijk worden geregeld.
7	Vereniging 'Belangengroep Overdiepse Polder'	1465673	§ 9.1: de vereniging heeft er de afgelopen jaren meerdere keren voor gepleit dat tijdens de herinrichting van de polder de ontsluiting van de woningen en bedrijven gegarandeerd moet zijn. Zowel het bewonersverkeer als het bedrijfsmatige transport. Dat zelfde geldt voor de bereikbaarheid van de gronden. De vereniging verzoekt met klem verzoeken in het bestek m.b.t. de ontsluiting en bereikbaarheid goede waarborgen op te nemen.	Bij de uitvoering geldt als randvoorwaarde dat het bewonersverkeer en bedrijfsmatige transport mogelijk moet blijven
VOORONTWERP-INRICHTINGSPLAN (PLANKAART)				

1	Waterschap Brabantse Delta	1465318	a. De kernzone vormt een vloeiende lijn en volgt niet de contouren van de terp. b. De afstand van het moerasbos tot de primaire waterkering vormt nog onderwerp van discussie. c. Waterschap gaat er van uit dat de percelen in de polder zoveel mogelijk via openbare wegen worden ontsloten. d. De bereikbaarheid van de opstelplaats voor tijdelijke pompen is nog onduidelijk.	Ad a. Correct, dit is aangepast op de plankkaart. Ad b. De kaart is aangepast. Er is een afstand aangehouden van 10 meter. Ad c. Dit uitgangspunt is juist en is opgenomen in de plantekst in paragraaf 6.3. Ad d. In de plankkaart is de oplossingsrichting aangegeven. Het waterschap dient dit in de besteksfase in overleg met het ministerie van Defensie nader uit te werken.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
16 december 2008

Rivierverruiming in de Overdiepse Polder

De Overdiepse Polder ligt aan de zuidkant van de Bergsche Maas, tussen Waalwijk en Geertruidenberg. De polder is hoofdzakelijk in agrarisch gebruik. Rivierverruiming in deze polder maakt deel uit van het pakket maatregelen dat is opgenomen in de planologische kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de rivier. Het rijk anticipeert met dit plan op de verwachte klimaatveranderingen. Deze leiden tot hogere rivierafvoeren en zeespiegelstijging.

Het rijk heeft de eindverantwoordelijkheid bij de uitvoering van de PKB Ruimte voor de rivier. Voor de maatregel in Overdiepse Polder hebben het rijk en de Provincie Noord-Brabant eind 2004 in een bestuursovereenkomst vastgelegd dat de Provincie initiatiefnemer is voor de uitwerking van dit plan (de planstudie). De Provincie voert de studie uit samen met de betrokken ministeries, de gemeenten Geertruidenberg en Waalwijk, het waterschap Brabantse Delta, Habiforum en vertegenwoordigers van de bewoners/ondernemers uit de polder.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de planstudie heeft de provincie een consortium van adviesbureau's gecontracteerd. Dit consortium bestaat uit: Witteveen+Bos, Tauw BV, Bosch Slabbers, BügelHajema en Aequator Groen & Ruimte. Witteveen+Bos verzorgt het projectmanagement.

Het voorliggende rapport is tot stand gekomen onder eindredactie van dhrn. mr. J. Oosterkamp en mr. R. de Vos (BügelHajema).

Contactadres

Projectleider: drs. R.M.J. Peusens, tel. 073-6812031, e-mail: rpeusens@brabant.nl

Projectsecretariaat: Provincie Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
tel. 073-6808165, email: overdiepsepolder@brabant.nl

